
Dokument s plenarne sjednice

Predmet A9-0001/2021

4.1.2021.

IZVJEŠĆE

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa (2020/2013(INI))

Odbor za pravna pitanja

Izvjestitelj: Gilles Lebreton

Izvjestitelj za mišljenje (*):
Urmas Paet, Odbor za vanjske poslove

(*) Pridruženi odbori – članak 57. Poslovnika

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	21
MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE	22
MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA.....	29
MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM	34
MIŠLJENJE ODBORA ZA GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJE POSLOVE	41
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	49
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	50

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa (2020/2013(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir preambulu Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i njegove članke 2., 3., 10., 19., 20., 21., 114., 167., 218., 225. i 227.,
- uzimajući u obzir pravo na predstavke ugrađeno u članke 20. i 227. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo (Direktiva o rasnoj jednakosti)¹,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja (Direktiva o jednakom postupanju pri zapošljavanju)²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)³ i Direktivu (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2018/1488 od 28. rujna 2018. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi⁵,
- uzimajući u obzir prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2018. o uspostavi programa Digitalna Europa za razdoblje 2021.–2027. (COM(2018)0434),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2017. s preporukama Komisiji o

---

¹ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

² SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

³ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁴ SL L 119, 4.5.2016., str. 89.

⁵ SL L 252, 8.10.2018., str. 1.

pravilima građanskog prava o robotici⁶,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. lipnja 2017. o digitalizaciji europske industrije⁷,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima⁸,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. rujna 2018. o jezičnoj ravnopravnosti u digitalnom dobu⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. veljače 2019. o sveobuhvatnoj europskoj industrijskoj politici o umjetnoj inteligenciji (UI) i robotici¹⁰,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (COM/2019/640),
- uzimajući u obzir Bijelu knjigu Komisije od 19. veljače 2020. naslovljenu „Umjetna inteligencija – europski pristup izvrsnosti i izgradnji povjerenja” (COM(2020) 0065),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2020. upućenu Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljenu „Europska strategija za podatke” (COM(2020) 0066),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2020. upućenu Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljenu „Izgradnja digitalne budućnosti Europe” (COM(2020) 0067),
- uzimajući u obzir izvješće naslovljeno „Etičke smjernice za pouzdanu umjetnu inteligenciju” od 8. travnja 2019., koje je u lipnju 2018. sastavila Komisijina stručna skupina na visokoj razini za umjetnu inteligenciju,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina, Protokol br. 12 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima,
- uzimajući u obzir Europsku etičku povelju o upotrebi umjetne inteligencije u pravosudnim sustavima i povezanim područjima, koju je donijela Radna skupina Vijeća Europe za kvalitetu pravosuđa (CEPEJ-GT-QUAL) u prosincu 2018.,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća OECD-a o umjetnoj inteligenciji donesenu 22. svibnja 2019.,

---

⁶ SL C 252, 18.7.2018., str. 239.

⁷ SL C 307, 30.8.2018., str. 163.

⁸ SL C 433, 23.12.2019., str. 86.

⁹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0332.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0081.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za vanjske poslove, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za promet i turizam te Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A9-0001/2021),

Uvod

- A. budući da se umjetna inteligencija, robotika i s njima povezane tehnologije brzo razvijaju i izravno utječu na sve aspekte našeg društva, uključujući temeljna socijalna i ekonomska načela i vrijednosti;
- B. budući da umjetna inteligencija stvara revoluciju u vojnoj doktrini i materijalu dubinskom promjenom u načinu djelovanja vojski prvenstveno zbog uvođenja i upotrebe novih tehnologija i autonomnih kapaciteta;
- C. budući da se razvojem i dizajnom takozvane „umjetne inteligencije”, robotike i povezanih tehnologija bave ljudi, čije odluke određuju potencijal tehnologije za dobrobit društva;
- D. budući da zajednički okvir na razini Unije mora obuhvaćati razvoj, uvođenje i upotrebu umjetne inteligencije, robotike i povezanih tehnologija te mora osigurati poštivanje ljudskog dostojanstva i ljudskih prava u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima;
- E. budući da Unija i njezine države članice imaju osobitu odgovornost osigurati da su umjetna inteligencija, robotika i povezane tehnologije, koje se mogu upotrebljavati prekogranično, usmjerene na ljude, odnosno da su namijenjene upotrebi u korist čovječanstva i općeg dobra, kako bi doprinosile dobrobiti i općem interesu građana; budući da Unija mora pomoći državama članicama da to postignu, posebno onima koje su počele razmatrati mogućnost razvoja pravnih standarda ili zakonodavnih izmjena u tom području;
- F. budući da bi europski građani mogli imati koristi od odgovarajućeg, učinkovitog, transparentnog i usklađenog regulatornog pristupa na razini Unije u kojem su dovoljno jasno definirani uvjeti u skladu s kojima poduzeća trebaju razvijati aplikacije i planirati svoje poslovne modele dok se istodobno osigurava da Unija i države članice zadržavaju kontrolu nad regulatornim okvirom koji će se uspostaviti kako ne bi morale usvajati ili prihvaćati tuđe standarde;
- G. budući da su etičke smjernice, kao što su načela koja je usvojila Stručna skupina na visokoj razini za umjetnu inteligenciju, dobra polazišna točka, no nisu dovoljne da bi se osiguralo pravedno postupanje poduzeća i zajamčila stvarna zaštita pojedinaca;
- H. budući da ta osobita odgovornost posebno uključuje razmatranje pitanja povezanih s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u pogledu sudjelovanja EU-a u međunarodnim pregovorima u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te vrste umjetne inteligencije, robotike i povezanih tehnologija, a pitanja

povezana s državnom vlasti u pogledu tih tehnologija ne spadaju u područje primjene kaznenog pravosuđa;

- I. budući da je nužno uspostaviti odgovarajući i sveobuhvatan pravni okvir za etički aspekt tih tehnologija te za obveze, transparentnost i odgovornost (posebno u slučaju umjetne inteligencije, robotike i povezanih tehnologija koje se smatraju visokorizičnima); budući da se u tom okviru moraju odražavati univerzalne humanističke vrijednosti i one svojstvene za Europu koje su primjenjive na cijeli lanac vrijednosti u razvoju, provedbi i upotrebi umjetne inteligencije; budući da se taj etički okvir mora primjenjivati na razvoj (uključujući istraživanja i inovacije), uvođenje i upotrebu umjetne inteligencije uz potpuno poštovanje prava Unije i vrijednosti utvrđenih u Povelji Europske unije o temeljnim pravima;
- J. budući da je svrha tog razmatranja ispitati u kojoj su mjeri pravila međunarodnog prava, javnog i privatnog, te prava EU-a prilagođena tim tehnologijama te istaknuti izazove i rizike s kojima se državne vlasti suočavaju u pogledu tih tehnologija kako bi se njima moglo upravljati na odgovarajući i razmjeran način;
- K. budući da Europska komisija u svojoj Bijeloj knjizi ne razmatra vojne aspekte upotrebe umjetne inteligencije;
- L. budući da je za usklađeni europski pristup tim problemima potrebno donijeti zajedničku definiciju umjetne inteligencije i jamčiti poštovanje temeljnih vrijednosti Europske unije, načela Povelje o temeljnim pravima i međunarodnog zakonodavstva o ljudskim pravima;
- M. budući da umjetna inteligencija pruža dosad neviđene mogućnosti za poboljšanje učinkovitosti prometnog sektora rješavanjem izazova sve veće potražnje za putovanjima te sigurnosnih i ekoloških pitanja, pri čemu svi načini prijevoza postaju pametniji, učinkovitiji i pogodniji;
- N. budući da je razmatranje pitanja umjetne inteligencije u obrani na razini EU-a neophodno za razvoj kapaciteta EU-a u tom sektoru;

Definicija umjetne inteligencije

1. smatra da je nužno donijeti zajednički europski pravni okvir s usklađenim definicijama i zajedničkim etičkim načelima, uključujući upotrebu umjetne inteligencije u vojne svrhe; stoga poziva Komisiju da usvoji sljedeće definicije:
  - „sustav umjetne inteligencije” znači sustav koji se temelji na softveru ili je ugrađen u hardverske uređaje i koji prikazuje ponašanje kojim se simulira inteligencija, među ostalim, prikupljanjem i obradom podataka, analizom i tumačenjem njegova okruženja te djelovanjem, uz određeni stupanj autonomije, kako bi se postigli određeni ciljevi;
  - „autonoman” znači sustav umjetne inteligencije koji radi na temelju tumačenja određenih ulaznih podataka koristeći se unaprijed zadanim uputama, a da pritom njima nije ograničen, unatoč tome što je njegovo ponašanje ograničeno zadanim ciljem i usmjereno na ostvarivanje tog cilja i drugim relevantnim odrednicama u

pogledu dizajna za koje se odlučio njegov programer;

2. ističe da su sigurnosne i obrambene politike Europske unije i njezinih država članica vođene načelima sadržanima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Povelji UN-a – koja poziva sve države da se suzdrže od prijetnje nasiljem ili upotrebe nasilja u međusobnim odnosima – kao i međunarodnim pravom, načelima ljudskih prava i poštivanjem ljudskog dostojanstva te zajedničkim razumijevanjem univerzalnih vrijednosti nepovredivih i neotuđivih ljudskih prava, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava; ističe da se u svim obrambenim djelovanjima unutar okvira Unije moraju poštovati te univerzalne vrijednosti uz istodobno promicanje mira, stabilnosti, sigurnosti i napretka u Europi i u svijetu;

Međunarodno javno pravo i vojna upotreba umjetne inteligencije

3. smatra da umjetna inteligencija koja se upotrebljava u vojnom i civilnom kontekstu mora biti pod znatnim ljudskim nadzorom, u okviru kojega čovjek u svakom trenutku ima sredstva da je ispravi, prekine ili onesposobi u slučaju nepredviđenog ponašanja, slučajne intervencije, kibernetičkog napada ili uplitanja trećih strana s tehnologijom utemeljenom na umjetnoj inteligenciji ili u slučaju da takva tehnologija padne u ruke trećih strana;
4. smatra da je poštovanje međunarodnog javnog prava, a posebno humanitarnog prava, koje se nedvosmisleno primjenjuje na sve oružane sustave i njihove operatere, temeljni zahtjev koji države članice moraju ispuniti, posebno kada štite civilno stanovništvo ili poduzimaju mjera opreza u slučaju vojnog napada ili kibernetičkog napada;
5. ističe da umjetna inteligencija i povezane tehnologije isto tako mogu igrati ulogu u neredovnom ili nekonvencionalnom ratovanju; predlaže da se na istraživanje, razvoj i upotrebu umjetne inteligencije u tim slučajevima primjenjuju isti uvjeti koji se primjenjuju u konvencionalnim sukobima;
6. ističe da je upotreba umjetne inteligencije prilika za povećanje sigurnosti Europske unije i njezinih građana te da je nužno da EU donese cjelovit pristup za buduće međunarodne rasprave o toj temi;
7. poziva istraživačku zajednicu za umjetnu inteligenciju da to načelo uključi u sve sustave utemeljene na umjetnoj inteligenciji namijenjene za vojnu upotrebu; smatra da nijedno tijelo ne može utvrditi iznimku od tih načela ni certificirati sustav koji od njih odstupa;
8. ponavlja da autonomno donošenje odluka ne smije osloboditi čovjeka odgovornosti te da krajnju odgovornost za donošenje odluka uvijek mora snositi čovjek kako bi se mogao utvrditi identitet osobe koja je donijela odluku;
9. ističe da se države članice, sukobljene strane i pojedinci pri upotrebi umjetne inteligencije u vojnom kontekstu moraju u svakom trenutku pridržavati svojih obveza u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom i biti odgovorni za radnje koje su rezultat upotrebe tih sustava; naglašava da se u svakom slučaju mora smatrati da su za očekivane, slučajne ili nepoželjne radnje i učinke sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji odgovorne države članice, sukobljene strane i pojedinci;

10. pozdravlja mogućnosti upotrebe sustava umjetne inteligencije za osposobljavanje i vježbe, čiji potencijal ne bi trebalo podcijeniti, posebno s obzirom na to da EU izvodi vježbe koje su dvojne prirode, odnosno i civilne i vojne;
11. ističe da je tijekom faze osmišljavanja, razvoja, ispitivanja, uvođenja i uporabe sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji potrebno uzeti u obzir moguće rizike u svakom trenutku, osobito u pogledu slučajnih civilnih žrtava i ozljeda, slučajnog gubitka života i štete na civilnoj infrastrukturi, ali i rizike povezane s nenamjernom upotrebom, manipulacijom, širenjem, kibernetičkim napadima, uplitanjem trećih strana s tehnologijom utemeljenom na umjetnoj inteligenciji ili u slučaju da takva tehnologija padne u ruke trećih strana;
12. podsjeća da se u skladu sa savjetodavnim mišljenjem Međunarodnog suda od 8. srpnja 1996. ne može pozivati na načelo novosti kako bi se podržalo bilo kakvo odstupanje od aktualnih standarda međunarodnog humanitarnog prava;
13. smatra da će umjetna inteligencija, osim potpore operacijama, koristiti i osoblje u službi oružanih snaga kroz masovnu obradu zdravstvenih podataka i opsežnije praćenje zdravlja te će utvrditi čimbenike rizika povezane s okruženjem i radnim uvjetima oružanih snaga i predlagati odgovarajuće zaštitne mjere kako bi se ograničio učinak na zdravlje osoblja u službi;
14. ponavlja da regulatorna nastojanja moraju imati potporu u obliku smislenih sustava certifikacije i nadzora te jasnih mehanizama mogućnosti revizije, objašnjivosti, odgovornosti i sljedivosti kako regulatorni okvir ne bi zastario zbog tehnološkog razvoja;
15. u kontekstu hiperpovezanog svijeta, naglašava važnost sudjelovanja Europske unije u stvaranju međunarodnog pravnog okvira za upotrebu umjetne inteligencije: potiče EU da zajedno s Ujedinjenim narodima i međunarodnom zajednicom preuzme vodeću i aktivnu ulogu u promicanju tog globalnog regulatornog okvira za upotrebu umjetne inteligencije u vojne i druge svrhe, osiguravajući da ta upotreba ostane u strogim granicama utvrđenima međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom, posebno Ženevskom konvencijom od 12. kolovoza 1949.; ističe da se tim okvirom nikad ne smije kršiti ono što nalažu javna savjest i čovječnost u skladu s klauzulom Martens, niti se smije dopustiti takvo kršenje, već on mora biti u skladu s pravilima o sigurnosti i uvjetima zaštite potrošača; potiče EU i države članice da utvrde pouzdane sustave praćenja i ocjenjivanja razvoja tehnologija umjetne inteligencije, posebno onih korištenih za vojne svrhe u autoritarnim državama;
16. ističe da robotika neće samo omogućiti vojnom osoblju da ostane na sigurnoj udaljenosti, već će pružiti i bolju mogućnost zaštite, na primjer u slučaju operacija u kontaminiranim okruženjima, gašenja požara, razminiranja na kopnu ili moru te obrane od jata bespilotnih letjelica;
17. naglašava činjenicu da se pri razvoju, uvođenju i upotrebi umjetne inteligencije te pri upravljanju njome moraju poštovati temeljna prava, vrijednosti i slobode iz Ugovora EU-a te poziva države članice da se suzdrže od uvođenja visokorizičnih sustava umjetne inteligencije kojima se ugrožavaju temeljna prava; prima na znanje objavu Bijele knjige Komisije o umjetnoj inteligenciji i potiče dublje istraživanje potencijalnih rizika za

temeljna prava koji proizlaze iz upotrebe umjetne inteligencije od strane državnih vlasti te agencija, tijela i institucija Europske unije;

18. poziva Komisiju da olakša istraživanje i raspravu o mogućnostima upotrebe umjetne inteligencije za pomoć u katastrofama, sprečavanje kriza i održavanje mira;
19. pozdravlja formiranje UN-ove skupine vladinih stručnjaka za promicanje odgovornog ponašanja države u kiberprostoru u kontekstu međunarodne sigurnosti i poziva EU da u potpunosti sudjeluje u njezinu radu;
20. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (VP/HR) da utru put globalnim pregovorima u cilju uspostave režima za kontrolu oružja utemeljenog na umjetnoj inteligenciji i ažuriranja svih postojećih konvencija posvećenih kontroli oružja, razoružanju i neširenju kako bi se u obzir uzeli sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji korišteni u ratu; poziva na zajedničko stajalište Vijeća o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadzorom izvoza vojne tehnologije i opreme kojim bi se u potpunosti uzeli u obzir i obuhvatili oružani sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji;
21. ponavlja da ta pravila uvijek moraju biti u skladu s načelima iz Rimskog statuta od 17. srpnja 1998. o zabrani genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina;
22. upozorava na očite rizike povezane s odlukama koje donosi čovjek ako se oslanja isključivo na podatke, profile i preporuke koje stvaraju strojevi; ističe da bi cjelokupni dizajn sustava umjetne inteligencije trebao također obuhvaćati smjernice o ljudskom nadzoru i praćenju; poziva na to da se uvede obveza u pogledu transparentnosti i objašnjivosti rješenja umjetne inteligencije te nužnosti ljudske intervencije, kao i druge mjere, kao što su neovisne revizije i specifični testovi otpornosti na stres kojima bi se olakšalo postizanje i osiguranje sukladnosti; ističe da bi takve revizije periodično trebalo provoditi neovisno tijelo koje bi nadziralo visokorizična rješenja umjetne inteligencije kojima se koriste državna tijela ili vojska;
23. ističe važnost provjere načina na koji visokorizične tehnologije umjetne inteligencije donose odluke; podsjeća da se moraju poštovati načela nediskriminacije i proporcionalnosti te da je potrebno razjasniti pitanja uzročnosti, odgovornosti i dužnosti, kao i transparentnosti, nadležnosti i objašnjivosti, kako bi se utvrdilo može li, ili u kojoj mjeri, država kao akter u međunarodnom javnom pravu, ali i u izvršavanju svojih ovlasti, djelovati uz pomoć sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji koji imaju određenu autonomiju, bez kršenja obveza koje proizlaze iz međunarodnog prava, kao što je pravedan postupak;
24. inzistira na važnosti ulaganja u ljudske vještine, uključujući digitalne vještine, kako bi se osigurala prilagodba znanstvenom napretku kada je riječ o rješenjima temeljenima na umjetnoj inteligenciji za pojedince koji obavljaju regulirane profesije, uključujući aktivnosti povezane s izvršavanjem državne vlasti, kao što je provedba sudskih ovlasti; poziva države članice i Komisiju da to uzmu u obzir u okviru provedbe Direktive 2005/36/EZ;
25. ustraje u tome da sustavi umjetne inteligencije moraju uvijek poštovati načela

odgovornosti, jednakosti, upravljivosti, predostrožnosti, nadležnosti, pripisivosti, predvidljivosti, sljedivosti, pouzdanosti, povjerenja, transparentnosti, objašnjivosti, sposobnosti otkrivanja mogućih promjena okolnosti i operativnog okruženja, razlikovanja boraca od civila i proporcionalnosti; naglašava da to načelo proporcionalnosti uvjetuje zakonitost vojne akcije ravnotežom između cilja i upotrijebljenih sredstava te da ocjenu proporcionalnosti uvijek mora provesti čovjek;

26. ističe da je pri upotrebi sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u području sigurnosti i obrane potrebno sveobuhvatno razumijevanje situacije od strane ljudskog operatera, predvidivost, pouzdanost i otpornost sustava utemeljenog na umjetnoj inteligenciji kao i sposobnost ljudskog operatera da otkrije moguće promjene okolnosti i operativnog okruženja te njegova sposobnost intervencije u napad ili prekida napada kako bi se osiguralo da se načela međunarodnog humanitarnog prava, posebno razlikovanje, proporcionalnost i mjere opreza pri napadu, u potpunosti primjenjuju u cijelom lancu zapovijedanja i kontrole; ističe da sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji moraju omogućiti odgovornim ljudima da imaju smislenu kontrolu, da preuzmu potpunu odgovornost za sustave i da snose odgovornost za sve njihove upotrebe; poziva Komisiju da potakne dijalog, užu suradnju i sinergiju među državama članicama, istraživačima, academicima, akterima civilnog društva, privatnim sektorom, pogotovo vodećim poduzećima, te vojskom, kako bi se osiguralo da su procesi donošenja politika kad je riječ o propisima o umjetnoj inteligenciji u području obrane inkluzivni;
27. naglašava da je Parlament pozvao na razvoj i hitno donošenje zajedničkog stajališta o smrtonosnim autonomnim oružanim sustavima (LAWS), sprječavanje razvoja, proizvodnje i upotrebe smrtonosnih autonomnih oružanih sustava sposobnih za napad bez znatnije ljudske kontrole kao i na početak konkretnih pregovora o njihovoj zabrani; u tom smislu podsjeća na svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima; podsjeća da se pojam „smrtonosni autonomni oružani sustavi” (LAWS) odnosi na oružane sustave bez smislene ljudske kontrole nad ključnim funkcijama određivanja mete i napada na individualne ciljeve; naglašava da odluku o odabiru mete i upotrebi oružanih sustava s određenim stupnjem autonomije za smrtonosno djelovanje uvijek moraju donijeti ljudski operateri, koristeći se smislenom kontrolom i nadzorom te potrebnom razinom prosudbe u skladu s načelima proporcionalnosti i nužnosti; naglašava da se sustavima utemeljenima na umjetnoj inteligenciji ni u kojem slučaju ne smije dopustiti da zamijene ljude u donošenju odluka u tom području;
28. osim toga, napominje da bi se o autonomnim oružanim sustavima, kao posebnoj kategoriji umjetne inteligencije u vojnoj domeni, trebalo raspravljati te postići dogovor na međunarodnoj razini, posebno na forumu Konvencije UN-a o upotrebi određenog konvencionalnog oružja; skreće pozornost na aktualnu međunarodnu raspravu o smrtonosnim autonomnim oružanim sustavima u cilju reguliranja vojnih tehnologija u nastajanju, o čemu dosad nije postignut sporazum; ističe da je EU tek nedavno pristao na raspravu o učincima razvoja umjetne inteligencije i digitalizacije u obrambenom sektoru; smatra da EU može imati ključnu ulogu u pomaganju državama članicama da usklade svoj pristup prema umjetnoj inteligenciji u vojne svrhe kako bi predvodile u raspravama na međunarodnoj razini;
29. ustraje na potrebi za strategijom na razini EU-a protiv smrtonosnih autonomnih

oružanih sustava i na zabrani takozvanih „robota ubojica“;

30. ističe da umjetna inteligencija koja se upotrebljava u vojnom kontekstu mora ispuniti minimalni skup zahtjeva, odnosno biti u stanju razlikovati borce od onih koji nisu borci, prepoznati borce na bojištu, prepoznati kada se borac preda ili je izvan bojnog ustroja („hors de combat“), ne smije imati neselektivne učinke, ne smije prouzročiti nepotrebnu ljudsku patnju, ne smije biti pristrana ili obučena na temelju namjerno nepotpunih podataka te mora poštovati načela međunarodnog humanitarnog prava, proporcionalnosti pri upotrebi sile i mjera opreza prije intervencije;
31. smatra da upotreba smrtonosnih autonomnih oružanih sustava za sobom povlači temeljna etička i pravna pitanja o sposobnosti ljudi da kontroliraju te sustave i zahtijeva da tehnologija utemeljena na umjetnoj inteligenciji ne može autonomno donositi odluke koje uključuju pravna načela razlikovanja, proporcionalnosti i mjera opreza;
32. poziva na transparentne mjere za smanjenje rizika na međunarodnoj razini u pogledu razvoja i upotrebe umjetne inteligencije u vojne svrhe, naročito kada je riječ o načelima teritorijalne cjelovitosti i neintervencije te primjene sile; naglašava da je važno uzeti u obzir vojne aspekte pri rješavanju pravnih i etičkih pitanja u europskom okviru za umjetnu inteligenciju; podsjeća na svoje stajalište o zabrani razvoja, proizvodnje i upotrebe smrtonosnih autonomnih oružanih sustava; žali zbog toga što ne postoje izričite globalne konvencije o upotrebi tog oružja;
33. priznaje da je moderna dinamika utrke u naoružanju koja proizlazi iz činjenice da glavne vojne nacionalne države razvijaju smrtonosne autonomne oružane sustave brža od napretka i učinkovite univerzalne primjene i provedbe zajedničkih pravila i pravnih okvira jer su informacije o razvoju i uvođenju tih sustava povjerljive i nacionalne države imaju temeljni interes za razvoj najbržih i najučinkovitijih ofenzivnih mogućnosti bez obzira na trenutne ili moguće buduće pravne okvire ili načela;
34. smatra da bi sustave LAWS trebalo upotrijebiti samo kao krajnju mjeru i da su zakoniti samo ako podliježu strogoj ljudskoj kontroli koja omogućuje čovjeku da u bilo kojem trenutku preuzme upravljanje, s obzirom na to da su smisljena ljudska intervencija i nadzor ključni pri donošenju odluka o smrtonosnim napadima jer bi ljudi uvijek trebali biti odgovorni za odlučivanje o životu i smrti; vjeruje da bi sustavi koji funkcioniraju u potpunosti bez ljudske kontrole (engl. „human off the loop“) i ljudskog nadzora trebali biti zabranjeni bez iznimke i u svakom slučaju;
35. poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, države članice i Europsko vijeće da hitno razviju i donesu zajedničko stajalište o autonomnim oružanim sustavima kojim se osigurava smisljena ljudska kontrola nad ključnim funkcijama oružanih sustava, među ostalim za vrijeme njihova uvođenja, te da na mjerodavnim forumima zastupaju jedinstveno mišljenje i postupaju u skladu s tim; poziva, u tom kontekstu, potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika, države članice i Vijeće da dijele primjere najbolje prakse i prikupljaju doprinose stručnjaka, članova akademske zajednice i civilnog društva, u skladu sa stajalištem o autonomnim oružanim sustavima od 12. rujna 2018., u kojem se navodi da bi se napadi uvijek trebali izvršavati uz znatnu ljudsku intervenciju;

36. potiče sve države da procijene doprinose li autonomni vojni uređaji njihovoj nacionalnoj sigurnosti i na koji način te kakve bi koristi njihova nacionalna sigurnost mogla imati od oružanih sustava opremljenih umjetnom inteligencijom, posebno u pogledu potencijala takvih tehnologija za podršku ljudskom odlučivanju i njegovo unapređivanje u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i njegovim načelima; podsjeća da su svaki smrtonosni autonomni oružani sustav ili oružje s visokim stupnjem autonomije podložni kvaru zbog loše napisanog koda ili zbog kibernetičkog napada koji je počinila neprijateljska država ili nedržavni akter;
37. ustraje u tome da bi se sustavi LAWS trebali upotrebljavati samo u jasno definiranim slučajevima i u skladu s postupcima odobrenja koji su unaprijed detaljno utvrđeni u tekstovima za koje dotična država, bez obzira na to je li članica Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (NATO), osigurava pristup javnosti ili barem svojem nacionalnom parlamentu;
38. smatra da sustavi LAWS moraju poštovati odredbe Konvencije o određenom konvencionalnom oružju od 10. listopada 1980., uključujući zabranu stvaranja „pretjeranog traumatskog učinka”;
39. predlaže da se, kako bi se spriječilo njihovo nekontrolirano širenje, sustavi LAWS uvrste na popis oružja podložnog odredbama Ugovora o trgovini oružjem od 2. travnja 2013., naveden u članku 2. tog Ugovora;
40. traži zabranu antropomorfizacije sustava LAWS kako bi se otklonila svaka mogućnost zabune između čovjeka i robota;
41. pozdravlja sporazum Vijeća i Parlamenta o isključivanju smrtonosnog autonomnog oružja „bez mogućnosti znatne ljudske kontrole nad odlukama o odabiru i postupanju pri napadima” iz mjera koje se financiraju u okviru Europskog fonda za obranu; ponavlja svoj stav da upotreba, razvoj ili proizvodnja smrtonosnog autonomnog oružja bez smislene ljudske kontrole ne ispunjava uvjete za financiranje u okviru Europskog fonda za obranu;
42. poziva Komisiju da podupire istraživanje, razvoj, uvođenje i upotrebu umjetne inteligencije u očuvanju mira i sprečavanju sukoba;
43. napominje da svjetskim ekosustavom umjetne inteligencije dominiraju američki i kineski digitalni divovi koji razvijaju domaće kapacitete i kupuju brojna obećavajuća poduzeća; stoga čvrsto smatra da, kako bi izbjegao zaostajanje u pogledu tehnologije umjetne inteligencije, EU treba usmjeriti svoje napore prema postizanju bolje ravnoteže između osnovnog istraživanja i primjena u istraživanju, a istodobno razvijati komparativne strateške prednosti nadogradnjom vlastitog potencijala i resursa;
44. naglašava da bi roboti koji su obuhvaćeni definicijom strojeva iz Direktive 2006/42/EZ trebali biti dizajnirani i sastavljeni u skladu s normama i sigurnosnim mjerama koje su njome predviđene;
45. podsjeća na to da je cilj EU-a biti svjetski akter u promicanju mira te poziva na širenje njegove uloge u globalnom razoružanju i neširenju oružja; poziva i na to da se njegove aktivnosti i politike usmjere na očuvanje međunarodnog mira i sigurnosti te da se

osigura poštovanje međunarodnog humanitarnog prava i prava o ljudskim pravima te zaštita civila i civilnih infrastruktura;

46. ističe potrebu za ispitivanjem mogućeg učinka umjetne inteligencije kao strateškog čimbenika u zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a, posebno s obzirom na vojne i civilne misije i operacije, te u razvoju kapaciteta EU-a;
47. podsjeća da su naši saveznici u nacionalnom okviru te u okviru NATO-a i EU-a i sami u procesu integracije umjetne inteligencije u svoje vojne sustave; smatra da se interoperabilnost s našim saveznicima mora očuvati uz pomoć zajedničkih standarda, koji su ključni za provođenje operacija u koaliciji; osim toga, podsjeća da bi se suradnja u području umjetne inteligencije trebala provoditi u europskom okviru, koji je jedini relevantni okvir za istinsko stvaranje snažnih sinergija, kako je predloženo u strategiji EU-a za umjetnu inteligenciju;
48. smatra da EU treba pažljivo pratiti i razmatrati utjecaj napretka u području umjetne inteligencije na obranu i ratovanje, uključujući razvoj i uvođenje s potencijalom destabilizacije, te usmjeravati etička istraživanja i dizajn, osiguravajući time integritet osobnih podataka i pojedinačni pristup i kontrolu te uzimajući u obzir gospodarska i humanitarna pitanja;
49. podsjeća na svoje stajalište od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima, u kojem se navodi da se napadi ne smiju provoditi bez smislene ljudske intervencije; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika, države članice i Europsko vijeće da donesu zajedničko stajalište o autonomnim oružanim sustavima kojim će se osigurati smisljena ljudska kontrola nad ključnim funkcijama oružanih sustava, među ostalim za vrijeme njihova uvođenja; ponovno potvrđuje svoju podršku radu u području smrtonosnih autonomnih oružanih sustava UN-ove skupine vladinih stručnjaka visokih ugovornih stranaka Konvencije o određenom konvencionalnom oružju, koja ostaje mjerodavnim međunarodnim forumom za rasprave i pregovore o pravnim izazovima koje predstavljaju autonomni oružani sustavi; poziva na ubrzanje svih trenutačnih multilateralnih napora kako normativni i regulatorni okviri ne bi zaostali za tehnološkim razvojem i novim metodama ratovanja; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da u okviru tekućih rasprava o međunarodnom reguliranju smrtonosnih autonomnih oružanih sustava od strane država stranaka Konvencije o određenom konvencionalnom oružju ostanu angažirani i da pomognu ojačati, bez odgode, težnje za razvoj novog globalnog regulatornog okvira i pravno obvezujućeg instrumenta usredotočenog na definicije, koncepte i značajke tehnologija u nastajanju u području smrtonosnog autonomnog oružja, etičkih i pravnih pitanja u pogledu ljudske kontrole, posebno s obzirom na njihove ključne funkcije, kao što su odabir cilja i napad na njega, zadržavanje ljudske odgovornosti i potrebnog stupnja interakcije čovjeka i stroja, uključujući koncept ljudske kontrole i ljudskog prosuđivanja; poziva na to da se tim naporima osigura usklađenost s međunarodnim humanitarnim pravom i pravom ljudskih prava tijekom različitih faza životnog ciklusa oružja utemeljenog na umjetnoj inteligenciji, s ciljem dogovaranja konkretnih preporuka za pojašnjenje, razmatranje i razvoj aspekata normativnog okvira koji se odnosi na tehnologije u nastajanju u području smrtonosnih autonomnih oružanih sustava;

50. vjeruje da je učinkovit mehanizam za provedbu pravila o neširenju smrtonosnih autonomnih oružanih sustava i bilo kakvih budućih ofenzivnih tehnologija utemeljenih na umjetnoj inteligenciji od presudne važnosti za globalnu sigurnost;

Državne vlasti: primjeri iz civilne upotrebe, uključujući područja zdravstva i pravosuđa

51. naglašava da države članice moraju učinkovito djelovati kako bi smanjile svoju ovisnost o vanjskim podacima te moraju osigurati, a da pritom značajno ne naruše tržište, da činjenica da moćne privatne skupine posjeduju najsofisticiranije tehnologije umjetne inteligencije ne dovodi u pitanje tijela javne vlasti, a pogotovo da ih ne zamijene subjekti privatnog sektora, osobito ako te privatne skupine pripadaju trećoj državi koja nije članica Europske unije;
52. ističe da upotreba sustava umjetne inteligencije u donošenju odluka javnih tijela može dovesti do pristranih odluka koje negativno utječu na građane i stoga, među ostalim, trebaju podlijegati strogim kriterijima kontrole sigurnosti, transparentnosti, odgovornosti, nediskriminacije, društvene i okolišne odgovornosti; poziva države članice da procijene rizike u pogledu odluka temeljenih na umjetnoj inteligenciji koje su povezane s izvršavanjem državnih ovlasti te da osiguraju zaštitne mjere kao što su smisleni ljudski nadzor, obveze transparentnosti i mogućnost osporavanja tih odluka;
53. potiče države članice da procijene rizike povezane s tehnologijama utemeljenima na umjetnoj inteligenciji prije nego što automatiziraju aktivnosti povezane s izvršavanjem državnih ovlasti, kao što je provedba sudskih ovlasti; poziva države članice da razmotre je li potrebno osigurati zaštitne mjere, kao što su nadzor koji provode kvalificirani stručnjaci i pravila o profesionalnoj etici;
54. ističe važnost poduzimanja mjera na europskoj razini kako bi se pomoglo u promicanju prijeko potrebnih ulaganja, podatkovne infrastrukture, istraživanja, uključujući istraživanje upotrebe umjetne inteligencije u okviru javnih tijela, i zajedničkog etičkog okvira;
55. naglašava da Europska unija mora težiti strateškoj otpornosti kako se više nikad ne bi zatekla nespripremljena u krizi te naglašava da je to od ključne važnosti posebno u pogledu umjetne inteligencije i njezinih vojnih primjena; naglašava da bi lance opskrbe za vojne sustave umjetne inteligencije koji mogu dovesti do tehnološke ovisnosti trebalo pregledati i da bi takve ovisnosti trebalo postupno ukinuti; poziva na povećana ulaganja u europsku umjetnu inteligenciju u svrhe obrane te u kritičnu infrastrukturu kojom se ona održava;
56. poziva Komisiju da procijeni posljedice moratorija na upotrebu sustava za prepoznavanje lica te da ovisno o rezultatima te procjene razmotri mogućnost uvođenja moratorija na upotrebu takvih sustava od strane javnih tijela u javnom prostoru te u prostorima namijenjenima obrazovanju i zdravstvenoj skrbi te moratorija na upotrebu sustava za prepoznavanje lica od strane tijela kaznenog progona u polujavnim prostorima, kao što su zračne luke, sve dok tehnički standardi ne budu u potpunosti usklađeni s temeljnim pravima, dok dobiveni rezultati ne budu nepristrani i nediskriminirajući i dok ne budu uvedene stroge zaštitne mjere protiv zloupotrebe kojima se jamči nužnost i proporcionalnost upotrebe takvih tehnologija;

57. naglašava važnost kibersigurnosti za umjetnu inteligenciju, i u ofenzivnom i u defenzivnom scenariju; u tom pogledu ističe važnost međunarodne suradnje te objavljivanja i razmjene informacija o slabim točkama informatičke sigurnosti i načinima za ispravljanje tih nedostataka; poziva na međunarodnu suradnju u pogledu djelotvorne upotrebe i uvođenja umjetne inteligencije te traži zaštitne mjere protiv zloupotrebe umjetne inteligencije i kibernapada; nadalje, prima na znanje dvojnju namjenu informatičkih sustava (tj. upotrebu u civilne i vojne svrhe) i umjetne inteligencije i poziva na njezinu djelotvornu regulaciju;
58. smatra da bi države članice trebale promicati tehnologije temeljene na umjetnoj inteligenciji koje rade u korist ljudi te da bi osobe na koje se odnosi odluka koju je donijelo javno tijelo, a koja se na informacijama sustava umjetne inteligencije, trebale o tome biti obaviještene i odmah dobiti informacije iz prethodnog stavka te moraju imati mogućnost žalbe na tu odluku i odabrati da žalba bude riješena bez intervencije sustava umjetne inteligencije; poziva države članice da razmotre je li potrebno uspostaviti zaštitne mjere predviđene Direktivom (EU) 2018/958, kao što su nadzor koji provode kvalificirani stručnjaci i pravila o profesionalnoj etici;
59. naglašava da se predviđanjem na temelju razmjene, pristupa i upotrebe podataka treba upravljati zahtjevima kvalitete, cjelovitosti, transparentnosti, sigurnosti, privatnosti i kontrole; ističe da pri razvoju, uvođenju i upotrebi umjetne inteligencije, robotike i s njima povezanih tehnologija treba poštovati pravni okvir EU-a o zaštiti podataka i privatnosti kako bi se povećala sigurnost građana i njihovo povjerenje u te tehnologije;
60. primjećuje brz razvoj rješenja umjetne inteligencije koji prepoznaju jedinstvene karakteristike kao što su karakteristike lica, kretnje i stavovi; upozorava na to da se upotrebom automatiziranih aplikacija za prepoznavanje otvaraju pitanja narušavanja privatnosti, nediskriminacije i zaštite osobnih podataka;
61. naglašava da je u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka zabranjena svaka odluka o fizičkoj osobi koja se temelji samo na automatiziranoj obradi, među ostalim i na izradi profila, i koja proizvodi negativne pravne učinke za ispitanika ili na njega znatno utječe, osim ako je odobrena pravom Unije ili države članice i ako se na nju primjenjuju prikladne mjere kojima se štite prava, slobode i legitimni interesi ispitanika;
62. poziva na objašnjivost algoritama, transparentnost i regulatorni nadzor kada se umjetnom inteligencijom služe javna tijela te na provedbu procjena učinka prije nego što državna tijela uvedu alate koji koriste tehnologije umjetne inteligencije; poziva Komisiju i Europski odbor za zaštitu podataka da izdaju smjernice i preporuke te razviju najbolje prakse kako bi se dodatno precizirali kriteriji i uvjeti primjenjivi na odluke na temelju izrade profila te na korištenje umjetne inteligencije od strane javnih tijela;
63. napominje da umjetna inteligencija ima sve važniju ulogu u zdravstvu, posebno zahvaljujući algoritmima za pomoć u dijagnostici, kirurškim zahvatima uz pomoć robota, pametnim protezama, personaliziranom liječenju temeljenom na modeliranju tijela pacijenta u tri dimenzije, društvenim robotima za pomoć starijim osobama, digitalnim terapijama osmišljenima za povećanje neovisnosti nekih osoba s mentalnim bolestima, prediktivnoj medicini i softverima za predviđanje epidemija;

64. međutim, ustraje u tome da se pri svakoj upotrebi umjetne inteligencije u javnom zdravstvu poštuje zaštita osobnih podataka pacijenata i sprječava njihovo nekontrolirano širenje;
65. traži da se pri svakoj upotrebi umjetne inteligencije u javnom zdravstvu poštuje načelo jednakosti pacijenata u pogledu pristupa skrbi, da se čuva odnos pacijenta i liječnika te da se u svakom trenutku poštuje Hipokratova zakletva kako bi liječnik uvijek imao mogućnost udaljiti se od rješenja koje je dala umjetna inteligencija te time i dalje snositi odgovornost za sve odluke;
66. primjećuje da bi upotreba umjetne inteligencije u borbi protiv kriminala i kiberkriminala mogla otvoriti niz mogućnosti i prilika; istovremeno potvrđuje da bi i dalje trebalo prevladavati načelo prema kojem je ono što je nezakonito izvan interneta nezakonito i na internetu;
67. napominje da se umjetna inteligencija sve više upotrebljava u području pravosuđa kako bi se brže i racionalnije donosile odluke koje su bolje usklađene s primjenjivim zakonodavstvom; pozdravlja mogućnost ubrzanja sudskih postupaka upotrebom umjetne inteligencije;
68. smatra da je nužno razjasniti je li primjereno odluke o izvršenju zakonodavstva djelomično povjeravati umjetnoj inteligenciji uz zadržavanje ljudske kontrole nad konačnom odlukom;
69. naglašava da bi upotreba umjetne inteligencije u pravosuđu mogla poboljšati analizu i prikupljanje podataka te zaštitu žrtava te da bi se ta mogućnost mogla razmotriti u okviru istraživanja i razvoja, zajedno s procjenama učinka, posebno u pogledu zaštitnih mjera za pravičan postupak i protiv pristranosti i diskriminacije, uz primjenu načela predostrožnosti; podsjeća, međutim, da se time ne može zamijeniti sudjelovanje ljudi u izricanju kazni ili donošenju odluka;
70. podsjeća na važnost načela upravljanja, transparentnosti, nepristranosti, odgovornosti, pravednosti i intelektualnog integriteta pri upotrebi umjetne inteligencije u području kaznenog pravosuđa;
71. apelira na države članice da procijene rizike povezane s tehnologijama temeljenima na umjetnoj inteligenciji prije nego što automatiziraju aktivnosti povezane s izvršavanjem državnih ovlasti, posebno u području pravosuđa; poziva ih da razmotre je li potrebno osigurati zaštitne mjere, kao što su nadzor koji provode kvalificirani stručnjaci i pravila o profesionalnoj etici;
72. primjećuje da određene tehnologije umjetne inteligencije omogućuju automatizaciju obrade informacija i djelovanja u dosad nezabilježenim razmjerima, kao u slučaju masovnog nadzora u civilnoj i vojnoj domeni, što predstavlja prijetnju temeljnim pravima i otvara put za nezakonito uplitanje u državni suverenitet; poziva na kontrolu nad aktivnostima masovnog nadzora u skladu s međunarodnim zakonima, uključujući u pogledu pitanja nadležnosti i provedbe; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog razvoja nekih vrlo nametljivih aplikacija za društveno vrednovanje, koje ozbiljno ugrožavaju poštovanje temeljnih prava; poziva na to da se javnim tijelima izričito zabrani upotreba masovnog društvenog vrednovanja kao alata za ograničavanje prava građana; poziva na

veću odgovornost privatnih aktera u skladu s međunarodnim pravom s obzirom na hegemoniju odlučivanja i kontrolu određenih privatnih aktera nad razvojem tih tehnologija; u tom kontekstu poziva Komisiju, Vijeće i države članice da posebnu pozornost posvete pregovorima o međunarodnim sporazumima povezanim s prekograničnim obiteljskim slučajevima, kao što su međunarodne otmice djece, te sklapanju i ratifikaciji tih sporazuma, kao i da osiguraju da se u tom kontekstu sustavi umjetne inteligencije uvijek upotrebljavaju uz učinkovitu ljudsku provjeru te da poštuju pravedni postupak u EU-u i zemljama potpisnicama tih sporazuma;

73. zahtijeva da se javnost informira o upotrebi umjetne inteligencije u području pravosuđa te da te upotrebe ne dovode do diskriminacije zbog pristranosti programiranja; naglašava da se mora poštovati pravo svake osobe na pristup javnom službeniku, kao i pravo odgovornog službenika da sam donese odluku i ne primijeni informacije koje pruža umjetna inteligencija ako to smatra potrebnim s obzirom na pojedinosti dotičnog predmeta; ističe pravo pojedinca da ospori odluku u skladu s nacionalnim pravom i da se ni u kojem slučaju ne isključi odgovornost suca;
74. stoga poziva da se sve te javne i upravne upotrebe smatraju javnim informacijama te da se diskriminacija kao posljedica pristranosti u programiranju izbjegne;
75. ističe da je važno zajamčiti pravilno uvođenje i upotrebu umjetne inteligencije; poziva države članice da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje za svoje civilno i vojno osoblje kako bi moglo točno prepoznati i spriječiti diskriminaciju i pristranost u skupovima podataka;
76. vrlo je zabrinut zbog tehnologija za uvjerljiv krivotvoreni sadržaj (deepfake) kojima se omogućuje sve realističnije krivotvorenje fotografija, audiozapisa i videozapisa koji bi se mogli upotrijebiti za ucjenjivanje, stvaranje lažnih vijesti, narušavanje povjerenja javnosti i utjecanje na javni diskurs; smatra da se takvim praksama mogu destabilizirati zemlje, širiti dezinformacije i da se njima može utjecati na izbore; stoga traži uvođenje obveze prema kojoj uz sav uvjerljiv krivotvoreni sadržaj ili bilo koji drugi realno izrađen sintetički videozapis autor mora navesti da taj materijal „nije izvornik”, uz strogo ograničenje njihove upotrebe u izborne svrhe i strogu provedbu; poziva na odgovarajuće istraživanje u tom području kako bi se zajamčilo da tehnologije za suzbijanje tih pojava prate razvoj zlonamjerne upotrebe umjetne inteligencije;

Promet

77. prima na znanje znatan gospodarski potencijal primjene umjetne inteligencije, među ostalim za optimizaciju dugoročne učinkovitosti, održavanja, predviđanja kvarova i planiranja izgradnje prometne infrastrukture i zgrada, kao i za sigurnost, energetska učinkovitost i troškove; stoga poziva Komisiju da nastavi promicati istraživanje umjetne inteligencije i razmjenu dobrih praksi u području prometa;
78. ističe potrebu za promicanjem umjetne inteligencije kako bi se potakle multimodalnost, interoperabilnost i energetska učinkovitost svih vrsta prijevoza, radi promicanja učinkovitosti organizacije i upravljanja prometnim tokovima robe i putnika, bolje upotrebe infrastrukture i resursa duž transeuropske prometne mreže (TEN-T) i uklanjanja prepreka stvaranju istinskog jedinstvenog europskog prometnog prostora;

79. podsjeća na prednosti Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom (ERTMS), neometanog sustava automatske zaštite vlaka, i podupire razvoj i međunarodnu normizaciju automatizacije željezničkog prometa
80. pozdravlja rad istraživačkog projekta o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR) u području civilnih i vojnih sustava bespilotnih zrakoplova i sustava upravljanja zračnim prometom;
81. podsjeća da autonomna vozila imaju velik potencijal za poboljšanje mobilnosti i sigurnosti te imaju pozitivan učinak na okoliš i poziva Komisiju i države članice da osiguraju suradnju među regulatornim tijelima i svim dionicima važnima za uvođenje automatiziranih vozila u cestovnom prometu u EU-u;
82. ističe da se globalna broderska industrija znatno promijenila zahvaljujući integraciji umjetne inteligencije posljednjih godina; podsjeća na trenutačne sveobuhvatne rasprave Međunarodne pomorske organizacije o učinkovitom uključivanju u svoj regulatorni okvir novih tehnologija i tehnologija u nastajanju, kao što su autonomni brodovi;
83. naglašava da inteligentni prometni sustavi ublažavaju prometne gužve, povećavaju sigurnost i pristupačnost te doprinose poboljšanju upravljanja prometnim tokovima, učinkovitosti i rješenjima za mobilnost; skreće pozornost na činjenicu da su tradicionalne prometne mreže više izložene kiberprijetnjama; podsjeća na važnost dostatnih sredstava i daljnjeg istraživanja o sigurnosnim rizicima u osiguravanju sigurnosti automatiziranih sustava i njihovih podataka; pozdravlja namjeru Komisije da u rasprave u okviru međunarodnih organizacija povezanih s prometom uključiti kibersigurnost kao redovnu točku dnevnog reda;
84. pozdravlja napore za uvođenje sustava umjetne inteligencije u javni sektor i poduprijet će daljnje rasprave o uvođenju umjetne inteligencije u prometni sektor; poziva Komisiju da provede evaluaciju upotrebe umjetne inteligencije i sličnih tehnologija u prometnom sektoru i sastavi otvoreni popis visokorizičnih segmenata u sustavima umjetne inteligencije kojim se zamjenjuju odluke u okviru javnih ovlasti u tom području;
85. ističe da bi Europski fond za obranu i stalna strukturirana suradnja trebali poticati suradnju između država članica i europske obrambene industrije kako bi se razvili novi europski obrambeni kapaciteti umjetne inteligencije i osigurala sigurnost opskrbe, uzimajući u obzir etičke aspekte; naglašava potrebu za izbjegavanjem fragmentacije povezivanjem različitih aktera i područja primjene, promicanjem kompatibilnosti i interoperabilnosti na svim razinama te usmjeravanjem na zajednički rad na rješenjima u pogledu arhitekture i platformi; osim toga, podsjeća da će novi Instrument za povezivanje Europe, koji ujedno potiče i pametnu infrastrukturu, osigurati fond za prilagodbu i razvoj civilne ili vojne prometne infrastrukture s dvojnou namjenom u okviru transeuropske prometne mreže (TEN-T) kako bi se postigla sinergija između civilnih i obrambenih potreba te u cilju poboljšanja civilne i vojne mobilnosti u Uniji; stoga naglašava potrebu za daljnjim europskim ulaganjem, istraživanjima i vodstvom u pogledu tehnologija koje imaju velik učinak na gospodarski rast i znatan potencijal za dvojnou namjenu;
86. ističe da su brojna ulaganja u nove tehnologije u području prometa i mobilnosti tržišno usmjerena, ali da se komercijalne i lako dostupne tehnologije i proizvodi s dvojnou

namjenom često na inovativan način upotrebljavaju u vojne svrhe; stoga naglašava da se pri izradi normi za upotrebu umjetne inteligencije u različitim područjima komercijalnog i vojnog sektora mora uzeti u obzir činjenica da rješenja, koja omogućuje umjetna inteligencija, mogu imati dvojnu namjenu; poziva na uključivanje visokih etičkih standarda i politika u razvoj obrambenih tehnologija, proizvoda i operativnih načela;

87. ističe da je učinkovit prijevoz robe, streljiva, naoružanja i postrojbi ključna sastavnica uspješnih vojnih operacija; naglašava da se očekuje da će umjetna inteligencija imati ključnu ulogu i stvoriti brojne mogućnosti u području vojne logistike i prijevoza; ističe da zemlje diljem svijeta, uključujući države članice EU-a, uključuju oružje koje upotrebljava umjetnu inteligenciju i druge sustave u kopnene, pomorske i zračne platforme; podsjeća da bi se primjenom umjetne inteligencije u prometnom sektoru mogle osigurati nove sposobnosti i omogućiti novi oblik taktike, kao što je kombinacija mnogih sustava kao što su bespilotne letjelice, bespilotni brodovi ili tenkovi u neovisnim i koordiniranim operacijama;

Međunarodno privatno pravo

88. napominje da, s obzirom na to se u okviru međunarodnog privatnog prava vodi sve veći broj sporova zbog internacionalizacije ljudskih aktivnosti, na internetu ili u fizičkom svijetu, umjetna inteligencija može pomoći u njihovu rješavanju izradom modela za utvrđivanje nadležnog suda i primjenjivog prava za svaki predmet, ali i za utvrđivanje najosjetljivijih sukoba zakona i predlaganje rješenja za njih;
89. smatra, međutim, da je potrebno primjereno informirati javnost o upotrebi umjetne inteligencije u međunarodnom privatnom pravu, da te upotrebe ne smiju dovesti do diskriminacije programiranjem, koja bi dovela do sustavnog davanja prednosti jednom nacionalnom pravu nauštrb drugog, da se poštuje pravo suca utvrđeno zakonom, pravno sredstvo u skladu s primjenjivim zakonom i pravo svakog suca da ne primijeni rješenje koje predlaže umjetna inteligencija;
90. ističe da prometovanje autonomnih vozila u Europskoj uniji, koje može dovesti do posebno velikog broja sporova u međunarodnom privatnom pravu, mora biti predmet posebnih europskih propisa kojima se utvrđuje pravni režim koji se primjenjuje u slučaju prekogranične štete;
91. ističe da se, s obzirom na sve veću važnost istraživanja i razvoja u privatnom sektoru i golema ulaganja iz trećih zemalja, Europa suočava s oštrom konkurencijom; stoga podupire nastojanja EU-a za daljnjim razvojem njegovih konkurentskih prednosti i smatra da bi se EU trebao potruditi da diktira norme za umjetnu inteligenciju u hiperpovezanom svijetu na način da usvoji učinkovitu strategiju prema svojim vanjskim partnerima, pojačavajući napore da postavi globalne etičke norme za umjetnu inteligenciju na međunarodnoj razini u skladu s pravilima o sigurnosti i uvjetima zaštite potrošača, kao i europskim vrijednostima i pravima građana, uključujući temeljna prava; smatra da je to ključno i za konkurentnost i održivost europskih poduzeća; poziva Komisiju i države članice da ojačaju suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama kao što su UN, OECD, G7 i G20 te da se uključe u širi dijalog kako bi

se riješili izazovi koji proizlaze iz razvoja te tehnologije koja se brzo mijenja; smatra da bi konkretan cilj tih napora trebao biti uspostavljanje zajedničkih standarda i poboljšanje interoperabilnosti sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji; poziva Komisiju da potakne dijalog, užu suradnju i sinergiju među državama članicama, istraživačima, akademikima, akterima civilnog društva, privatnim sektorom, pogotovo vodećim poduzećima, te vojskom, kako bi se osiguralo da su procesi donošenja politika kad je riječ o propisima o umjetnoj inteligenciji u području obrane inkluzivni;

Vodeća načela

92. smatra da bi se tehnologije umjetne inteligencije i mrežni sustavi trebali usredotočiti na pružanje pravne sigurnosti za građane; naglašava stoga da bi se i dalje trebala primjenjivati pravila o sukobu zakona i nadležnosti, uzimajući pritom u obzir interese građana i potrebu da se smanji rizik od traženja najpovoljnijeg pravnog sustava (engl. forum shopping); ponavlja da umjetna inteligencija ne može zamijeniti ljudska bića u pravosudnim postupcima u pogledu izricanja kazni i donošenja konačnih odluka jer takve odluke uvijek mora donijeti čovjek i ona mora podlijegati strogoj ljudskoj provjeri i zakonitom postupanju; ustraje na tome da su u slučaju upotrebe dokaza koje su pružile tehnologije utemeljene na umjetnoj inteligenciji pravosudna tijela obvezna obrazložiti svoje odluke;
93. podsjeća da je umjetna inteligencija znanstveni napredak koji ne smije dovesti do nazadovanja prava, već uvijek mora biti u njegovu okviru – u Europskoj uniji u skladu s pravom njezinih institucija i država članica – te da umjetna inteligencija, robotika i povezane tehnologije ni u kojem slučaju ne smiju biti u suprotnosti s temeljnim pravima, demokracijom i vladavinom prava;
94. ističe da bi se umjetna inteligencija u obrambene svrhe trebala upotrebljavati: odgovorno, pravično, sljedivo, pouzdano i upravljivo;
95. smatra da se umjetna inteligencija, robotika i s njima povezane tehnologije, uključujući računalne programe, algoritme i podatke koje upotrebljavaju ili proizvode takve tehnologije, bez obzira na područje u kojem se upotrebljavaju, trebaju razvijati na siguran način uz primjenu strogih tehničkih kriterija;
  - o
  - o o
96. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Impresivan napredak u području umjetne inteligencije izazov je za međunarodno pravo, i javno i privatno, a u širem smislu i za državne vlasti. Budući da je pravni okvir za umjetnu inteligenciju postao jedan od prioriteta EU-a, Europski parlament ne može zanemariti to pitanje. U ovom se izvješću nastoje razmotriti njegovi glavni aspekti.

Međunarodno javno pravo: vojna upotreba umjetne inteligencije

U skladu s radnim dokumentom od 29. travnja 2020., velik dio izvješća posvećen je vojnoj upotrebi umjetne inteligencije, a glavne svjetske sile suglasne su u tom pogledu da je razvoj vojne upotrebe prioritet za njihove vojske. Zbog vrijednosti na koje se poziva EU smatra opravdanom potrebu da se razmotri nužni pravni okvir za takvu upotrebu, uzimajući u obzir nadležnost država članica i Ujedinjenih naroda.

Odlučeno je da će se to pitanje sagledati iz tri perspektive. Prvo su istaknuta načela koja bi trebala biti temelj svake vojne upotrebe umjetne inteligencije, neovisno o vrsti: obrada informacija u vojne svrhe, vojna logistika, „kolaborativna borba” i potpora donošenju odluka u stvarnom vremenu, obrambeni sustavi, sve oružje koje upotrebljava umjetnu inteligenciju, uključujući smrtonosne autonomne oružane sustave (LAWS).

Zatim su navedena posebna načela primjenjiva na sustave LAWS s obzirom na njihovu osobitu opasnost, koju je Europski parlament već istaknuo u svojoj Rezoluciji od 12. rujna 2018.

Naposlijetku je razmotrena uloga Europskog fonda za obranu, iz kojeg se već financiraju vojni istraživački projekti koji upotrebljavaju umjetnu inteligenciju, što pokazuje da je EU već izravno uključen u upotrebu umjetne inteligencije u vojne svrhe.

Državne vlasti

Umjetna inteligencija, osim u pogledu vojnih pitanja, utječe i na državne vlasti u drugim područjima. Nakon rasprave Odbora Europskog parlamenta za pravna pitanja (JURI) od 16. lipnja 2020., kada je nekoliko članova smatralo da bi o tome trebalo raspravljati, odlučeno je da će se razmotriti dva posebno osjetljiva područja, odnosno zdravstvo i pravosuđe.

Međunarodno privatno pravo

Tijekom iste rasprave neki su članovi zatražili i da se razmotri učinak upotrebe umjetne inteligencije na međunarodno privatno pravo. Treba uzeti u obzir da se na kraju teksta pokušava razmotriti i to pitanje, no ukratko s obzirom na ograničenja Parlamenta u pogledu obujma ove vrste izvješća.

Vodeće načelo

Osim raznolikosti pitanja o kojima se raspravlja, u izvješću se navodi da postoji svijest o tome da umjetna inteligencija može uključivati opasnost u pogledu poštovanja demokratskih načela i vladavine prava te da im je potrebno oprezno pristupiti. Kako je upozorio Martin Heidegger: „najgore smo izloženi tehnicima ako na nju gledamo kao na nešto neutralno”.

7.7.2020.

MIŠLJENJE ODBORA ZA VANJSKE POSLOVE

upućeno Odboru za pravna pitanja

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa (2020/2013(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Urmas Paet

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za vanjske poslove poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. ističe da su sigurnosne i obrambene politike Europske unije i njezinih država članica vođene načelima sadržanima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Povelji UN-a – koja poziva sve države da se suzdrže od prijetnje nasiljem ili upotrebe nasilja u međusobnim odnosima – kao i međunarodnim pravom, načelima ljudskih prava i poštivanjem ljudskog dostojanstva te zajedničkim razumijevanjem univerzalnih vrijednosti nepovredivih i neotuđivih ljudskih prava, slobode, demokracije, jednakosti i vladavine prava; ističe da se u svim obrambenim naporima unutar okvira Unije moraju poštovati te univerzalne vrijednosti uz istodobno promicanje mira, stabilnosti, sigurnosti i napretka u Europi i u svijetu;
2. poziva UN i širu međunarodnu zajednicu da poduzmu sve potrebne regulatorne napore kako bi se osiguralo da razvoj i primjena umjetne inteligencije za vojnu upotrebu i za povećanje civilnih kapaciteta za provedbu zakona, kao što je kapacitet policije i granične policije, kao i vojno izučavanje, razvoj i upotreba sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji ostanu u strogim granicama utvrđenima međunarodnim pravom, uključujući međunarodno humanitarno pravo i pravo o ljudskim pravima; naglašava da EU mora težiti međunarodnom usvajanju svojih tehničkih i etičkih standarda za vojne sustave utemeljene na umjetnoj inteligenciji i da, u uskoj suradnji s partnerima koji dijele slične stavove, mora težiti međunarodnom regulatornom okviru u kojem se navode zajedničke norme na temelju demokratskih vrijednosti, sastavljenom na odgovarajući način kako bi se spriječila upotreba u svrhe špijunaže, masovnog, ciljanog i političkog nadzora, dezinformacije i manipulacije podacima te utrka u razvoju kiberoružja; poziva na pojačanu suradnju s NATOM-om radi uspostavljanja zajedničkih

standarda i poboljšanja interoperabilnosti sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji; poziva Komisiju da potakne dijalog, užu suradnju i sinergiju među državama članicama, istraživačima, akademikima, subjektima civilnog društva i privatnim sektorom, pogotovo vodećim poduzećima, te vojskom, kako bi se osiguralo da su procesi donošenja politika kad je riječ o propisima o umjetnoj inteligenciji u području obrane inkluzivni;

3. osobito smatra da se pri osmišljavanju i razvoju sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji za oružane sukobe i njihovoj upotrebi u oružanim sukobima moraju, kako je predviđeno klauzulom Martens, poštovati opća načela međunarodnog humanitarnog prava i da se nikad ne smije kršiti ono što nalažu javna savjest i čovječnost niti se smije dopustiti takvo kršenje; smatra da je usklađenost s međunarodnim humanitarnim pravom minimalni standard za dopuštenost upotrebe sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u ratu; poziva istraživačku zajednicu za umjetnu inteligenciju da to načelo uključi u sve sustave utemeljene na umjetnoj inteligenciji namijenjene za upotrebu u ratovanju; smatra da nijedno tijelo ne može odobriti odstupanje od tih načela niti certificirati sustav utemeljen na umjetnoj inteligenciji koji krši ta načela; stoga poziva države koje razvijaju smrtonosne autonomne oružane sustave (LAWS) da zaustave projektiranje, izradu prototipova i proizvodnju tih sustava;
4. pozdravlja formiranje UN-ove skupine vladinih stručnjaka za promicanje odgovornog ponašanja države u kiberprostoru u kontekstu međunarodne sigurnosti i poziva EU da u potpunosti sudjeluje u njezinu radu;
5. poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da utru put globalnim pregovorima u cilju uspostave režima za kontrolu oružja utemeljenog na umjetnoj inteligenciji i ažuriranja svih postojećih konvencija posvećenih kontroli oružja, razoružanju i neširenju kako bi se u obzir uzeli sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji korišteni u ratu; poziva na zajedničko stajalište Vijeća o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadzorom izvoza vojne tehnologije i opreme kojim bi se u potpunosti uzeli u obzir i obuhvatili oružani sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji;
6. ističe da se države, sukobljene strane i pojedinci pri upotrebi sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u ratu moraju u svakom trenutku pridržavati svojih obveza i svoje odgovornosti u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom i moraju biti odgovorni za radnje koje su rezultat njihove upotrebe; podsjeća da ljudi ostaju odgovorni za namjerne, nenamjerne ili neželjene učinke sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji na bojištu; naglašava da odluku o upotrebi oružanih sustava s visokim stupnjem autonomije za smrtonosno djelovanje uvijek moraju donijeti ljudski operateri, koristeći se smislenom kontrolom i nadzorom te potrebnom razinom prosudbe u skladu s načelima proporcionalnosti i nužnosti; naglašava da se sustavima utemeljenima na umjetnoj inteligenciji ni u kojem slučaju ne smije dopustiti da zamijene ljude u donošenju odluka;
7. ističe potrebu da se tijekom osmišljavanja, razvoja, ispitivanja i uvođenja sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji uzmu u obzir mogući rizici osobito u pogledu slučajnih civilnih žrtava i ozljeda, slučajnog gubitka života i štete na civilnoj infrastrukturi, ali i rizici povezani s nenamjernom upotrebom, manipulacijom, širenjem, kibernetičkim napadima ili ometanjem i mogućnošću da takav sustav padne u ruke skupina

organiziranog kriminala i terorističkih skupina, vodeći tako do pojačanih destabilizirajućih učinaka kojima se nastoji učiniti naša društva, vojske i institucije ranjivima;

8. zabrinut je zbog činjenice da ne bi svi pripadnici međunarodne zajednice slijedili antropocentrični regulatorni pristup umjetnoj inteligenciji; potiče EU i države članice da procijene razvoj tehnologija utemeljenih na umjetnoj inteligenciji, posebno onih korištenih za vojne svrhe i svrhe nadzora, u autoritarnim državama koje izbjegavaju usklađenost s propisima donesenim pod vodstvom EU-a;
9. ističe potrebu za pouzdanim sustavima za ispitivanje, evaluaciju, certificiranje, praćenje i provjeru koji se temelje na jasnim zakonskim i demokratskim normama kao i na jasnim odredbama o sigurnosti kako bi se osiguralo da tijekom cijelog životnog ciklusa sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u vojsci, posebno tijekom faza interakcije čovjeka i stroja, strojnog učenja te prilagodbe novim okolnostima, sustavi i njihovi učinci ne prelaze predviđena ograničenja i da se u svakom trenutku upotrebljavaju na način koji je sukladan s primjenjivim međunarodnim pravom; smatra da bi, u slučaju u kojem bi ta ograničenja bila prijeđena na bojištu, civilna ili vojna tijela koja su upotrijebila takav sustav utemeljen na umjetnoj inteligenciji trebala biti pozvana na odgovornost;
10. ističe da svaki sustav utemeljen na umjetnoj inteligenciji koji se upotrebljava u vojsci mora, u skladu s minimalnim skupom zahtjeva, biti u stanju razlikovati borce od onih koji nisu borci na bojištu, vojne mete od civilnih, prepoznati kada se borac preda ili je izvan bojnog ustroja (*hors de combat*), ne smije imati neselektivne učinke, mora individualizirati upotrebu sile i ne smije za cilj postaviti određenu kategoriju osoba, ne smije prouzročiti nepotrebnu patnju osobama niti postupanje s njima na okrutan ili ponižavajući način, ne smije biti pristran ili obučen na temelju pristranih podataka te se mora upotrebljavati u skladu s općim načelima međunarodnog humanitarnog prava o humanosti, razlikovanju, proporcionalnosti, mjerama opreza i načelu vojne nužnosti prije i tijekom napada; naglašava važnost kvalitete algoritama, izvornih podataka i ex ante revizije procesa za donošenje odluka;
11. ističe da je pri upotrebi sustava utemeljenih na umjetnoj inteligenciji u području sigurnosti i obrane potrebno sveobuhvatno razumijevanje situacije od strane ljudskog operatera, predvidivost i pouzdanost sustava utemeljenog na umjetnoj inteligenciji kao i sposobnost ljudskog operatera da otkrije moguće promjene okolnosti i operativnog okruženja te njegova sposobnost intervencije u napad ili prekida napada kako bi se osiguralo da se načela međunarodnog humanitarnog prava, posebno razlikovanje, proporcionalnost i mjere opreza pri napadu, u potpunosti primjenjuju u cijelom lancu zapovijedanja i kontrole; ističe da sustavi utemeljeni na umjetnoj inteligenciji moraju omogućiti vojnom vodstvu da ima smislenu kontrolu, da preuzme potpunu odgovornost i da snosi odgovornost za sve njihove upotrebe;
12. potiče države da procijene doprinose li autonomni vojni uređaji njihovoj nacionalnoj sigurnosti i na koji način te kakve bi koristi njihova nacionalna sigurnost mogla imati od oružanih sustava opremljenih umjetnom inteligencijom, posebno u pogledu potencijala takvih tehnologija za podršku ljudskom odlučivanju i njegovo unapređivanje u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i njegovim načelima; podsjeća da su svaki

smrtonosni autonomni oružani sustav ili oružje s visokim stupnjem autonomije podložni kvaru zbog loše napisanog koda ili zbog kibernetičkog napada koji je počinila neprijateljska država ili ne-državni akter;

13. podsjeća na svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima; u tom smislu pozdravlja sporazum Vijeća i Parlamenta o isključivanju smrtonosnog autonomnog oružja „bez mogućnosti znatne ljudske kontrole nad odlukama o odabiru i postupanju pri napadima” iz mjera koje se financiraju u okviru Europskog fonda za obranu;
14. poziva na uspostavu Europske agencije za umjetnu inteligenciju, čijim bi mandatom bili obuhvaćeni zajednički standardi, okviri za certificiranje i praćenje te snažna bilateralna suradnja s NATO-om u pogledu uvođenja, razvoja i upotrebe umjetne inteligencije u vojnim pitanjima;
15. podsjeća na svoje stajalište od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima, u kojem se navodi da se napadi ne smiju provoditi bez smislene ljudske intervencije; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika, države članice i Europsko vijeće da donesu zajedničko stajalište o autonomnim oružanim sustavima kojim će se osigurati smisljena ljudska kontrola nad ključnim funkcijama oružanih sustava, među ostalim za vrijeme njihova uvođenja; ponovno potvrđuje svoju podršku radu u području smrtonosnih autonomnih oružanih sustava UN-ove skupine vladinih stručnjaka visokih ugovornih stranaka Konvencije o određenom konvencionalnom oružju, koja ostaje mjerodavnim međunarodnim forumom za rasprave i pregovore o pravnim izazovima koje predstavljaju autonomni oružani sustavi; poziva na intenziviranje svih postojećih multilateralnih napora kako tehnološki razvoj i nove metode ratovanja ne bi izišle iz postojećih normativnih i regulatornih okvira; poziva potpredsjednika Komisije/Visokog predstavnika da u okviru tekućih rasprava o međunarodnom reguliranju smrtonosnih autonomnih oružanih sustava od strane država stranaka Konvencije o određenom konvencionalnom oružju ostanu angažirani i da pomognu ojačati, bez odgode, težnje za razvoj novog globalnog regulatornog okvira i pravno obvezujućeg instrumenta usredotočenog na definicije, koncepte i značajke tehnologija u nastajanju u području smrtonosnog autonomnog oružja, etičkih i pravnih pitanja u pogledu ljudske kontrole, posebno s obzirom na njihove kritične funkcije, kao što su odabir cilja i napad na njega, zadržavanje ljudske odgovornosti i potrebnog stupnja interakcije čovjeka i stroja, uključujući koncept ljudske kontrole i ljudskog prosuđivanja, da osiguraju usklađenost s međunarodnim humanitarnim pravom i pravom ljudskih prava tijekom različitih faza životnog ciklusa oružja utemeljenog na umjetnoj inteligenciji, s ciljem dogovaranja konkretnih preporuka za pojašnjenje, razmatranje i razvoj aspekata normativnog okvira koji se odnosi na tehnologije u nastajanju u području smrtonosnih autonomnih oružanih sustava;
16. naglašava da Europska unija mora težiti strateškoj otpornosti kako se više nikad ne bi zatekla nespremnom u krizi te naglašava da je to od ključne važnosti posebno u pogledu umjetne inteligencije i njezinih vojnih primjena; naglašava da bi lance opskrbe za vojne sustave umjetne inteligencije koji mogu dovesti do tehnološke ovisnosti trebalo rekalibrirati i da bi takve ovisnosti trebalo postupno ukinuti; poziva na povećana ulaganja u europsku umjetnu inteligenciju u svrhe obrane te u kritičnu infrastrukturu kojom se ona održava;

17. priznaje da je moderna dinamika utrke u naoružanju između glavnih vojnih nacionalnih država u razvoju smrtonosnih autonomnih oružanih sustava brža od napretka i učinkovite univerzalne primjene i provedbe zajedničkih pravila i pravnih okvira jer su informacije o razvoju i uvođenju tih sustava povjerljive i nacionalne države imaju temeljni interes za razvoj najbržih i najučinkovitijih ofenzivnih mogućnosti bez obzira na trenutne ili moguće buduće pravne okvire ili načela;
18. vjeruje da je od ključne važnosti za globalnu sigurnost imati učinkovit mehanizam za provedbu pravila o neširenju smrtonosnih autonomnih oružanih sustava i svih budućih ofenzivnih tehnologija utemeljenih na umjetnoj inteligenciji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	6.7.2020.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 60 -: 6 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Diana Riba i Giner, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Nikos Androulakis, Vladimír Bilčík, Marisa Matias, Juozas Olekas, Mick Wallace

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

60	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Vladimír Bilčík
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Sven Mikser, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev, Nikos Androulakis Nikos, Juozas Olekas
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
ZELENI	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Diana Riba i Giner, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Salima Yenbou
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi

6	-
S&D	Dietmar Köster
GUE/NGL	Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Marisa Matias, Mick Wallace
NI	Kostas Papdakis

4	0
ID	Lars Patrick Berg, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

7.7.2020.

MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

upućeno Odboru za pravna pitanja

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa
(2020/2013(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Andreas Schwab

PRIJEDLOZI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. podsjeća da iz Direktive (EU) 2018/958 proizlazi da krajnju odgovornost za donošenje odluka koje uključuju rizike za postizanje ciljeva od javnog interesa uvijek mora snositi čovjek; naglašava da svaka tehnologija umjetne inteligencije treba podlijevati ljudskom nadzoru; naglašava da bi antropocentrični pristup umjetnoj inteligenciji uvijek trebao biti krajnji postupak kontrole pri interpretaciji i primjeni zakona o umjetnoj inteligenciji kako bi se upotreba umjetne inteligencije usmjerila prema dobrobiti pojedinačnih potrošača ili skupini potrošača i društva kao cjeline;
2. smatra da bi se EU trebao potruditi da diktira norme za umjetnu inteligenciju u hiperpovezanom svijetu na način da usvoji učinkovitu strategiju prema svojim vanjskim partnerima, kako bi postavio globalne etičke norme za umjetnu inteligenciju na međunarodnoj razini u skladu s pravilima o sigurnosti i uvjetima zaštite potrošača, kao i europskim vrijednostima i temeljnim pravima; smatra da je to ključno i za konkurentnost i održivost europskih poduzeća; poziva Komisiju i države članice da ojačaju suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te da se uključe u širi dijalog kako bi se riješili izazovi koji proizlaze iz razvoja te tehnologije koja se brzo mijenja;
3. podsjeća da se moraju poštovati načela nediskriminacije i proporcionalnosti te da je potrebno razjasniti pitanja uzročnosti, odgovornosti i dužnosti kao i transparentnosti, nadležnosti i objašnjivosti kako bi se utvrdilo može li, ili u kojoj mjeri, država kao akter u međunarodnom javnom pravu, ali i u izvršavanju svojih ovlasti, djelovati uz pomoć sustava temeljenih na umjetnoj inteligenciji, koji imaju određenu autonomiju, bez kršenja obveza koje proizlaze iz međunarodnog prava, kao što je pravedan postupak;

4. stoga poziva države članice da procijene rizike povezane s tehnologijama temeljenima na umjetnoj inteligenciji, kao na primjer rizike koji su povezani sa zaštitom potrošača i primatelja usluga, prije nego automatiziraju aktivnosti ili profesionalne usluge povezane s izvršavanjem državnih ovlasti, kao što je odgovarajuća provedba sudskih ovlasti; poziva države članice da razmotre je li potrebno osigurati zaštitne mjere predviđene Direktivom (EU) 2018/958, kao što su nadzor koji provode kvalificirani stručnjaci i pravila o profesionalnoj etici; naglašava potrebu za pravilnim prenošenjem i provedbom ove Direktive u državama članicama te potiče Komisiju da pomno prati to pitanje;
5. inzistira na važnosti ulaganja u ljudske vještine, uključujući digitalne vještine, kako bi se osigurala prilagodba znanstvenom napretku kada je riječ o rješenjima temeljenima na umjetnoj inteligenciji za pojedince koji obavljaju regulirane profesije, uključujući aktivnosti povezane s izvršavanjem državnih ovlasti, kao što je provedba sudskih ovlasti; poziva države članice i Komisiju da to uzmu u obzir u okviru provedbe Direktive 2005/36/EZ;
6. smatra da se, u pogledu pametnih proizvoda ili uređaja, razvojem umjetne inteligencije također nude mogućnosti za poboljšanje globalnog nadzora tržišta te za rješavanje pitanja sigurnosti proizvoda i zaštite potrošača na mnogo učinkovitiji način i u širem opsegu; stoga poziva Komisiju da uspostavi mehanizam za upravljanje i nadzor nad tržištem sustava temeljenih na umjetnoj inteligenciji, kojim će se tijelima država članica pružati smjernice, mišljenja i stručno znanje;
7. naglašava da bi roboti koji su obuhvaćeni definicijom strojeva iz Direktive (2006/42/EZ) trebali biti dizajnirani i sastavljeni u skladu s normama i sigurnosnim mjerama koje su njome predviđene;
8. podsjeća da se Direktivom o sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava (Direktiva NIS) utvrđuje zajednički europski pristup kibersigurnosti i otpornosti mreže i informatičkim sustavima kako bi se ojačalo jedinstveno tržište i potaknulo povjerenje potrošača; poziva države članice i Komisiju da ozbiljno shvate prijetnje o kibernetičkim napadima temeljenima na tehnologijama umjetne inteligencije, na primjer kad se njima ugrožava gospodarstvo EU-a, te da snažno ulažu u postizanje visoke razine ukupne digitalne pismenosti i smanje ovisnost o ponuđačima iz trećih zemalja;
9. smatra da bi vlasti država članica, uključujući njihove regionalne i lokalne vlasti, te Komisija trebale promicati tehnologije temeljene na umjetnoj inteligenciji koje rade u korist ljudi; poziva države članice da u bliskoj suradnji s Komisijom razvijaju aplikacije temeljene na umjetnoj inteligenciji koje su usmjerene na automatizaciju i olakšavanje usluga e-uprave, primjerice u područjima porezne uprave, carine i zaštite potrošača ili obavješćivanju o prekograničnim poslovnim aktivnostima; poziva države članice da koriste javnu nabavu kao instrument kojim će se podržati odgovoran razvoj umjetne inteligencije za dobrobit novih sudionika na tržištu, građana i potrošača; naglašava da su objašnjivi i nepristrani algoritmi koji ispunjavaju obvezu dovoljne transparentnosti, kao i upotreba otvorenih podataka u skladu s Direktivom (EU) 2019/1024 o otvorenim podacima i ponovnoj upotrebi informacija iz javnog sektora neophodni kako bi se osiguralo da poduzeća i potrošači mogu imati povjerenja u bolje, dostupnije, nediskriminirajuće i pouzdane javne usluge po pravednoj cijeni i imati koristi od njih.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	7.7.2020.
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 39 - : 1 0 : 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Petra De Sutter, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Kris Peeters, Anne-Sophie Pelletier, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Maria da Graça Carvalho, Edina Tóth, Stéphanie Yon-Courtin

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

39	+
PPE	Pascal Arimont, Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Kris Peeters, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Edina Tóth, Marion Walsmann
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose
RENEW	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Stéphanie Yon-Courtin
ZELENI/ESS	David Cormand, Petra De Sutter, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
GUE/NGL	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
NI	Marco Zullo

1	-
ID	Hynek Blaško

4	0
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

15.7.2020.

MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM

upućeno Odboru za pravna pitanja

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa (2020/2013(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Ondřej Kovařík

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da umjetna inteligencija pruža dosad neviđene mogućnosti za poboljšanje učinkovitosti prometnog sektora rješavanjem izazovâ sve veće potražnje za putovanjima te sigurnosnih i ekoloških pitanja, pri čemu svi načini prijevoza postaju pametniji, učinkovitiji i pogodniji;
- B. budući da je razmatranje pitanja umjetne inteligencije u obrani na razini EU-a neophodno za razvoj kapaciteta EU-a;
  - 1. pozdravlja Bijelu knjigu Komisije o umjetnoj inteligenciji i podržava ambiciju EU-a da bude jedan od svjetskih predvodnika u području umjetne inteligencije uz istodobno jačanje suradnje s istomišljenicima;
  - 2. ističe da se, s obzirom na sve veću važnost istraživanja i razvoja u privatnom sektoru i golema ulaganja iz trećih zemalja kao što su Sjedinjene Američke Države i Kina, Europa suočava s oštrom konkurencijom; stoga podupire nastojanja EU-a za daljnjim razvojem njegovih konkurentskih prednosti u sektoru umjetne inteligencije i smatra da bi trebao postavljati norme za umjetnu inteligenciju na globalnoj razini u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti i povećati napore prema učinkovitoj strategiji čiji je cilj jačanje utjecaja na oblikovanje globalnih standarda i smanjenje ovisnosti o stranim podacima, što je ključno za tehnologije koje se temelje na algoritmima; poziva Komisiju i države članice da se zalažu za širu suradnju u okviru UN-a, OECD-a, skupina G7 i G20 te drugih međunarodnih foruma kako bi se promicao pristup EU-a

umjetnoj inteligenciji s naglaskom na temeljnim pravima, slobodama i vrijednostima sadržanim u Ugovorima EU-a, Povelji Europske unije o temeljnim pravima i međunarodnom pravu o ljudskim pravima te uzimajući u obzir etičke standarde i pitanja odgovornosti;

3. prima na znanje znatan gospodarski potencijal primjena umjetne inteligencije i stoga poziva Komisiju da nastavi promicati istraživanje umjetne inteligencije i razmjenu dobrih praksi u području prometa; ističe potrebu za inovativnom međusektorskom upotrebom podataka i suradnjom između različitih aktera ekosustava kako bi se ojačala industrijska baza EU-a u području umjetne inteligencije; naglašava da nije važno uzeti u obzir samo tehnologije umjetne inteligencije nego i druge tehnologije nove generacije, npr. kvantno računalstvo, koje se već razmatraju i predstavljaju sljedeći korak u međusektorskom tehnološkom napretku;
4. podupire upotrebu strojnog učenja na temelju umjetne inteligencije upotrebom velikih podataka za optimizaciju dugoročne učinkovitosti, održavanja, predviđanja kvarova i planiranja izgradnje prometne infrastrukture i zgrada, uključujući čimbenike kao što su sigurnost, energetska učinkovitost ili troškovi; napominje da će za to biti potrebni pokretači i prateća infrastruktura, uključujući energiju za hardver, softver, mrežne resurse i usluge, kao i osiguravanje visoke kvalitete i velike količine podataka; štoviše, napominje da bi primjena umjetne inteligencije u prometu, posebno u slučaju međusobne povezanosti civilne i vojne upotrebe, trebala biti u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka i privatnosti; poziva Komisiju da nastavi surađivati s državama članicama na zaštiti i sigurnosti podataka;
5. smatra da je umjetna inteligencija promijenila i potaknula razvoj i modernizaciju prometnog sektora zahvaljujući porastu automatizacije te većoj integraciji i povezanosti prometnih mreža; naglašava da se automatizacija i integracija umjetne inteligencije razlikuju među vrstama prijevoza i infrastrukturama diljem Unije; ističe potrebu za promicanjem umjetne inteligencije kako bi se potakle multimodalnost, interoperabilnost i energetska učinkovitost svih vrsta prijevoza radi povećanja učinkovitosti organizacije i upravljanja prometnim tokovima robe i putnika, bolje upotrebe infrastrukture i resursa duž transeuropske prometne mreže (TEN-T) i uklanjanja prepreka stvaranju istinskog jedinstvenog europskog prometnog prostora;
6. naglašava da je jedan od ključnih ishoda Bijele knjige Komisije o umjetnoj inteligenciji antropocentrični pristup sustavima umjetne inteligencije; podsjeća na kontinuiranu važnost ljudskog čimbenika u ostvarenju potpune automatizacije; ističe potrebu za dovoljnom transparentnošću i predvidljivošću, pouzdanom tehnologijom, visokokvalitetnom primjenom i odgovarajućim osposobljavanjem te usavršavanjem vještina i prekvalifikacijom osoblja s pomoću sustava temeljenih na umjetnoj inteligenciji; naglašava da bi upotreba umjetne inteligencije u vojne svrhe uvijek trebala voditi do fizičke osobe ili pravnog subjekta, pri čemu se odgovornost pripisuje odgovornim donositeljima odluka uzimajući u obzir vojni zapovjedni lanac;
7. podsjeća na prednosti Europskog sustava za upravljanje željezničkim prometom (ERTMS), neometanog sustava automatske zaštite vlaka, koji zamjenjuje nekompatibilne nacionalne sustave, u pogledu pouzdanosti, kapaciteta, troškova, sigurnosti, brzine i održavanja, čija je potpuna provedba ključna za stvaranje

jedinstvenog europskog prometnog prostora; podržava potpuno uvođenje ERTMS-a i njegovo neprestano utvrđivanje kao globalnog sustava automatske zaštite vlaka; prima na znanje rad zajedničkog poduzeća Shift2Rail;

8. podupire razvoj i međunarodnu normizaciju automatizacije željezničkog prometa, također u cilju promicanja interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti prometa; potiče razvoj automatizirane dodjele slotova u različitim vrstama prijevoza i upotrebu umjetne inteligencije u logistici i drugim područjima prometa;
9. pozdravlja rad na projektu Istraživanje i razvoj upravljanja zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu (SESAR) u području civilnih i vojnih sustava bespilotnih zrakoplova i sustava upravljanja zračnim prometom te njegov doprinos nadilaženju fragmentacije jedinstvenog europskog neba; podsjeća na povećanje civilne i vojne upotrebe bespilotnih letjelica, koje se obično nazivaju dronovima; ističe, među ostalim, potencijal koji isporuke, inspekcije i nadzor bespilotnim letjelicama imaju za građane i društvo; naglašava da globalna interoperabilnost i usklađivanje predstavljaju osnovni preduvjet za siguran, funkcionalan i zaštićen globalni sustav upravljanja zračnim prometom; poziva Komisiju i države članice da promiču SESAR na međunarodnoj razini, da u tom pogledu pridonose radu međunarodnih organizacija kao što su Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva ili Međunarodno udruženje zračnih prijevoznika te da surađuju na uspostavi međunarodnih normi za civilnu i vojnu upotrebu bespilotnih letjelica;
10. poziva Komisiju i države članice da sudjeluju u međunarodnim regulatornim aktivnostima i raspravama o autonomnim vozilima, posebno u području sigurnosti, osiguravajući pritom suradnju među regulatornim tijelima i svim dionicima važnima za uvođenje automatiziranih vozila u cestovnom prometu u EU-u; poziva na uvođenje standardiziranih i interoperabilnih zemljopisnih ulaznih podataka i naglašava potrebu za točnošću takvih podataka;
11. podsjeća da autonomna vozila imaju velik potencijal za poboljšanje mobilnosti i sigurnosti te imaju pozitivan učinak na okoliš; u tom pogledu pozdravlja donošenje okvirnog dokumenta o automatiziranim/autonomnim vozilima od strane Svjetskog foruma za usklađivanje pravilnikâ o vozilima Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu; prima na znanje rad novog tehničkog odbora za umjetnu inteligenciju Međunarodne organizacije za normizaciju; poziva Komisiju da predloži učinkovit pristup kako bi se osigurao jasan međunarodni pravni okvir za koncept vozača i relevantna pitanja odgovornosti u smislu konvencija UN-a i drugih međunarodnih prometnih zakona;
12. ističe da se globalna broderska industrija znatno promijenila zahvaljujući integraciji umjetne inteligencije posljednjih godina; podsjeća na trenutačne sveobuhvatne rasprave Međunarodne pomorske organizacije o učinkovitom uključivanju u regulatorni okvir novih tehnologija i tehnologija u nastajanju, kao što su autonomni brodovi;
13. naglašava da inteligentni prometni sustavi ublažavaju prometne gužve, povećavaju sigurnost i pristupačnost te doprinose poboljšanju upravljanja prometnim tokovima, učinkovitosti i rješenjima za mobilnost; skreće pozornost na činjenicu da su tradicionalne prometne mreže više izložene kiberprijetnjama; podsjeća na važnost

resursa i daljnjeg istraživanja o sigurnosnim rizicima u osiguravanju sigurnosti automatiziranih sustava i njihovih podataka; pozdravlja namjeru Komisije da u rasprave u okviru međunarodnih organizacija povezanih s prometom uključi kibersigurnost kao redovitu točku dnevnog reda;

14. pozdravlja napore za uvođenje sustava umjetne inteligencije u javni sektor i poduprijet će daljnje rasprave o uvođenju umjetne inteligencije u prometni sektor; poziva Komisiju da provede evaluaciju upotrebe umjetne inteligencije i sličnih tehnologija u prometnom sektoru i sastavi otvoreni popis visokorizičnih segmenata u kontekstu sustava umjetne inteligencije kojim se zamjenjuju odluke u okviru javnih ovlasti u tom području;
15. ističe da bi Europski fond za obranu i stalna strukturirana suradnja trebali poticati suradnju između država članica i europske obrambene industrije kako bi se razvili novi europski obrambeni kapaciteti u području umjetne inteligencije i osigurala sigurnost opskrbe, uzimajući u obzir etičke aspekte; naglašava potrebu za izbjegavanjem fragmentacije povezivanjem različitih aktera i područja primjene, promicanjem kompatibilnost i interoperabilnost na svim razinama te usmjeravanjem na zajednički rad na arhitektonskoj razini i na rješenja u pogledu platformi; osim toga, podsjeća da će novi Instrument za povezivanje Europe, koji ujedno potiče i pametnu infrastrukturu, osigurati fond za prilagodbu i razvoj civilne/vojne prometne infrastrukture s dvojnou namjenom u okviru transeuropske prometne mreže kako bi se pospješila sinergija između civilnih i obrambenih potreba te u cilju poboljšanja civilne i vojne mobilnosti u Uniji; stoga naglašava potrebu za daljnjim europskim ulaganjima, istraživanjima i vodstvom u pogledu tehnologija koje imaju velik učinak na gospodarski rast i znatan potencijal za dvojnou namjenu;
16. ističe da su brojna ulaganja u nove tehnologije u području prometa i mobilnosti tržišno usmjerena, ali da se komercijalne i lako dostupne tehnologije i proizvodi s dvojnou namjenom često na inovativan način upotrebljavaju u vojne svrhe; stoga naglašava da se pri izradi normi za upotrebu umjetne inteligencije u različitim područjima komercijalnog i vojnog sektora mora uzeti u obzir činjenica da rješenja, koja omogućuju umjetna inteligencija, mogu imati dvojnou namjenu; poziva na uključivanje visokih etičkih standarda i politika u razvoj obrambenih tehnologija, proizvoda i operativnih načela;
17. ističe da je učinkovit prijevoz robe, streljiva, naoružanja i postrojbi ključna sastavnica uspješnih vojnih operacija; naglašava da se očekuje da će umjetna inteligencija imati ključnu ulogu i brojne mogućnosti u području vojne logistike i prijevoza; ističe da različite zemlje diljem svijeta, uključujući države članice EU-a, uključuju oružje koje upotrebljava umjetnu inteligenciju i druge sustave koji se upotrebljavaju u kopnenim, pomorskim i zračnim platformama; podsjeća da bi se primjenom umjetne inteligencije u prometnom sektoru mogle osigurati nove sposobnosti i omogućiti novi oblici taktika, primjerice kombinacija mnogih sustava kao što su bespilotne letjelice, bespilotni brodovi ili tenkovi u neovisnim i koordiniranim operacijama;
18. osim toga, napominje da bi se o autonomnim oružanim sustavima, kao posebnoj kategoriji umjetne inteligencije u vojnoj domeni, trebalo raspravljati te postići dogovor na međunarodnoj razini, posebno na forumu Konvencije UN-a o upotrebi određenog konvencionalnog oružja; skreće pozornost na tekuću međunarodnu raspravu o

smrtonosnim autonomnim oružanim sustavima u cilju reguliranja vojnih tehnologija u nastajanju u okviru koje dosad nije postignut sporazum te ističe da je EU u cjelini tek nedavno pristao na raspravu o učincima razvoja umjetne inteligencije i digitalizacije u obrambenom sektoru; smatra da EU može imati ključnu ulogu u pružanju pomoći državama članicama da usklade svoj pristup umjetnoj inteligenciji u vojne svrhe kako bi predvodile u raspravama na međunarodnoj razini;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	14.7.2020.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 36 -: 8 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Johan Danielsson, Andor Deli, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Bogusław Liberadzki, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Sven Schulze, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo, Roberts Zile, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Leila Chaibi, Markus Ferber, Carlo Fidanza, Maria Grapini, Roman Haider, Alessandra Moretti

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

36	+
ECR	Angel Dzhambazki, Carlo Fidanza, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
NI	Mario Furore, Dorien Rookmaker
PPE	Magdalena Adamowicz, Andor Deli, Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Ismail Ertug, Giuseppe Ferrandino, Isabel Garcia Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Alessandra Moretti, Rovana Plumb, István Ujhelyi

8	-
GUE/NGL	Leila Chaibi, Kateřina Konečná, Elena Kountoura
Zeleni/ESS	Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

5	0
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Julie Lechanteux, Philippe Olivier, Lucia Vuolo

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

23.11.2020.

MIŠLJENJE ODBORA ZA GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJE POSLOVE

upućeno Odboru za pravna pitanja

o umjetnoj inteligenciji: pitanja u vezi s tumačenjem i primjenom međunarodnog prava u slučajevima koji se odnose na EU u području civilne i vojne upotrebe te državne vlasti izvan područja primjene kaznenog pravosuđa (2020/2013(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Patryk Jaki

PRIJEDLOZI

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članke 10., 19., 21. i 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir pravo na podnošenje predstavki utvrđeno člancima 20. i 227. UFEU - a i člankom 44. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir članke 21. i 22. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir preambulu UEU-a,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina, Protokol br. 12 Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo¹ (Direktiva o rasnoj jednakosti),
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi

---

¹ SL L 180, 19.7.2000., str. 22.

općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja² (Direktiva o jednakom postupanju pri zapošljavanju),

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)³ i Direktivu (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP⁴,
  - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija o europskom zelenom planu,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2017. s preporukama Komisiji o pravilima građanskog prava o robotici⁵,
  - uzimajući u obzir Preporuku Vijeća OECD-a o umjetnoj inteligenciji donesenu 22. svibnja 2019.,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o autonomnim oružanim sustavima⁶,
- A. budući da se razvojem i dizajnom takozvane „umjetne inteligencije”, robotike i povezanih tehnologija bave ljudi, čije odluke određuju potencijal tehnologije za dobrobit društva;
- B. budući da su etičke smjernice, kao što su načela koja je usvojila Stručna skupina na visokoj razini za umjetnu inteligenciju, dobra polazišna točka, no nisu dovoljne da bi se osiguralo pravedno postupanje poduzeća i zajamčila stvarna zaštita pojedinaca;
1. uviđa mogućnosti i rizike povezane s razvojem, uvođenjem i upotrebom umjetne inteligencije za sigurnost kako unutar EU-a tako i u okviru njegovih vanjskih odnosa; skreće pozornost na činjenicu da se mnoge države članice koriste umjetnom inteligencijom i u civilnom i u vojnom području i naglašava da je važno da EU u budućim međunarodnim raspravama o toj temi zauzme važnu i primjerenu ulogu;
  2. primjećuje da su neke države članice već postigle regulatorni napredak u području umjetne inteligencije; ističe važnost zajedničkog europskog pristupa kojim bi se uskladila pravna situacija u svim državama članicama i pružila pravna sigurnost onima koje razvijaju i uvode umjetnu inteligenciju;

---

² SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

³ SL L 119, 4.5.2016., str. 1.

⁴ SL L 119, 4.5.2016., str. 89.

⁵ SL C 252, 18.7.2018., str. 239.

⁶ SL C 433, 23.12.2019., str. 86.

3. naglašava činjenicu da se pri razvoju, uvođenju i upotrebi umjetne inteligencije te pri upravljanju njome moraju poštovati temeljna prava, vrijednosti i slobode iz Ugovorâ EU-a te poziva države članice da se suzdrže od uvođenja visokorizičnih sustava umjetne inteligencije kojima se ugrožavaju temeljna prava; prima na znanje objavu Bijele knjige Komisije o umjetnoj inteligenciji i potiče dublje istraživanje potencijalnih rizika za temeljna prava pri upotrebi umjetne inteligencije od strane državnih vlasti te agencija, tijela i institucija Europske unije;
4. naglašava da bi EU, kako bi iskoristio mogućnosti koje nudi umjetna inteligencija, trebao donijeti odgovarajući okvir za ublažavanje rizika, jamčenje etičke upotrebe umjetne inteligencije i sprečavanje njezine upotrebe u zlonamjerne svrhe; smatra da bi se takvim okvirom trebali jasno definirati odgovarajući režimi obveze, odgovornosti, sigurnosti i sljedivosti; naglašava da je važno da EU pomaže u razvijanju prijeko potrebnih ulaganja, podatkovne infrastrukture, istraživanja i zajedničkih etičkih normi;
5. ističe da EU mora biti predvodnik u stvaranju međunarodnog pravnog i etičkog okvira kojim se uređuju istraživanje i razvoj, kreiranje, upotreba i održavanje u području umjetne inteligencije, koji se temelji na načelima ljudskih prava te kojim se suzbijaju i uklanjaju potencijalni rizici; smatra da je nužno uspostaviti jasan i pravedan međunarodni režim utvrđivanja zakonske odgovornosti za štetne posljedice tih naprednih digitalnih tehnologija; ističe da prvi i najvažniji cilj mora biti sprečavanje takvih posljedica;
6. poziva Komisiju da olakša istraživanje i raspravu o mogućnostima upotrebe umjetne inteligencije za pomoć u katastrofama, sprečavanje kriza i održavanje mira;
7. upozorava na očite rizike povezane s odlukama koje donosi čovjek ako se oslanja isključivo na podatke, profile i preporuke koje stvaraju strojevi; ističe da bi cjelokupni dizajn sustava umjetne inteligencije trebao također obuhvaćati smjernice o ljudskom nadzoru i praćenju; poziva na to da se uvede obveza u pogledu transparentnosti i objašnjivosti rješenja umjetne inteligencije te nužnosti ljudske intervencije, kao i druge mjere, kao što su neovisne revizije i specifični testovi otpornosti na stres kojima bi se pomoglo u postizanju i osiguranju sukladnosti; ističe da bi takve revizije periodično trebalo provoditi neovisno tijelo kako bi se nadzirala visokorizična rješenja umjetne inteligencije kojima se koriste državna tijela ili vojska;
8. prima na znanje bojazan da bi umjetna inteligencija, ako se nepravilno dizajnira i razvija, mogla dovesti do pristranosti i diskriminacije; obvezuje se na pronalazak regulatornih i političkih rješenja kako bi se diskriminacija suzbijala upotrebom postojećih i novih tehnologija, umjesto da se jača;
9. naglašava da se predviđanjem na temelju obrade, razmjene, pristupa i upotrebe podataka treba upravljati u skladu sa zahtjevima kvalitete, cjelovitosti, transparentnosti, sigurnosti, privatnosti i kontrole; ističe da pri razvoju, uvođenju i upotrebi umjetne inteligencije, robotike i s njima povezanih tehnologija treba poštovati pravni okvir EU-a o zaštiti podataka i privatnosti kako bi se povećala sigurnost građana i njihovo povjerenje u te tehnologije;
10. primjećuje brz razvoj rješenja umjetne inteligencije za prepoznavanje jedinstvenih karakteristika kao što su karakteristike lica, kretnje i stavovi; upozorava na to da se

upotrebom automatiziranih aplikacija za prepoznavanje otvaraju pitanja narušavanja privatnosti, nediskriminacije i zaštite osobnih podataka;

11. naglašava da je u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka zabranjena svaka odluka o fizičkoj osobi koja se temelji samo na automatiziranoj obradi, među ostalim i na izradi profila, i koja proizvodi negativne pravne učinke za ispitanika ili na njega znatno utječe, osim ako je odobrena pravom Unije ili države članice i ako se na nju primjenjuju prikladne mjere kojima se štite prava, slobode i legitimni interesi ispitanika;
12. traži objašnjivost algoritama, transparentnost i regulatorni nadzor kada se umjetnom inteligencijom služe javna tijela te na provedbu procjena učinka prije nego što državna tijela uvedu alate koji koriste tehnologije umjetne inteligencije; poziva Komisiju i Europski odbor za zaštitu podataka da izdaju smjernice, preporuke i primjere najbolje prakse kako bi se dodatno precizirali kriteriji i uvjeti za donošenje odluka na temelju izrade profila te za korištenje umjetne inteligencije od strane javnih tijela;
13. poziva na transparentne mjere za smanjenje rizika na međunarodnoj razini u pogledu razvoja i upotrebe umjetne inteligencije u vojne svrhe, naročito kada je riječ o načelima teritorijalne cjelovitosti i neintervencije te primjene sile; naglašava da je važno uzeti u obzir vojne aspekte pri rješavanju pravnih i etičkih pitanja u europskom okviru za umjetnu inteligenciju; podsjeća na svoje stajalište o zabrani razvoja, proizvodnje i upotrebe smrtonosnih autonomnih oružanih sustava; žali zbog toga što na globalnoj razini ne postoje izričite konvencije o upotrebi takvog oružja;
14. primjećuje da određene tehnologije umjetne inteligencije omogućuju automatizaciju obrade informacija i djelovanja u dosad nezabilježenim razmjerima, kao u slučaju masovnog nadzora u civilnoj i vojnoj domeni, što predstavlja prijetnju temeljnim pravima i otvara put za nezakonito uplitanje u državni suverenitet; poziva na kontrolu nad aktivnostima masovnog nadzora u skladu s međunarodnim standardima u pogledu sudske nadležnosti i izvršavanja zakonodavstva; izražava duboku zabrinutost zbog uvođenja nekih vrlo nametljivih aplikacija za društveno vrednovanje, koje su vrlo opasne u pogledu poštovanja temeljnih prava; poziva na to da se javnim tijelima izričito zabrani upotreba masovnog društvenog vrednovanja u svrhu ograničavanja prava građana; uzimajući u obzir hegemoniju odlučivanja i kontrolu određenih privatnih aktera nad razvojem takvih tehnologija, poziva na veću odgovornost takvih privatnih aktera u skladu s međunarodnim pravom;
15. poziva Komisiju da procijeni posljedice moratorija na upotrebu sustava za prepoznavanje lica te da ovisno o rezultatima te procjene razmotri mogućnost uvođenja moratorija na upotrebu takvih sustava od strane javnih tijela u javnom prostoru te u prostorima namijenjenima obrazovanju i zdravstvenoj skrbi te moratorija na upotrebu sustava za prepoznavanje lica od strane tijela kaznenog progona u polujavnim prostorima, kao što su zračne luke, sve dok tehnički standardi ne budu u potpunosti usklađeni s temeljnim pravima, dok dobiveni rezultati ne budu nepristrani i nediskriminirajući i dok ne budu uvedene stroge zaštitne mjere protiv zloupotrebe kojima se jamči nužnost i proporcionalnost upotrebe takvih tehnologija;
16. smatra da se umjetna inteligencija, robotika i s njima povezane tehnologije, uključujući računalne programe, algoritme i podatke koje upotrebljavaju ili proizvode takve

tehnologije, bez obzira na područje u kojem se upotrebljavaju, trebaju razvijati na siguran način uz primjenu strogih tehničkih kriterija;

17. ističe da je važno zajamčiti pravilno uvođenje i upotrebu umjetne inteligencije; poziva države članice da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje za svoje civilno i vojno osoblje kako bi moglo točno prepoznati i spriječiti diskriminaciju i pristranost u skupovima podataka;
18. primjećuje da bi upotreba umjetne inteligencije u borbi protiv kriminala i kiberkriminala mogla otvoriti niz mogućnosti i prilika, a pritom bi i dalje trebalo prevladavati načelo prema kojem je ono što je nezakonito izvan interneta nezakonito i na internetu;
19. vrlo je zabrinut zbog tehnologija za uvjerljiv krivotvoreni sadržaj (deepfake) kojima se omogućuje sve realističnije krivotvorenje fotografija, audiozapisa i videozapisa koji bi se mogli upotrijebiti za ucjenjivanje, stvaranje lažnih vijesti, narušavanje povjerenja javnosti i utjecanje na javni diskurs; smatra da se takvim praksama mogu destabilizirati zemlje, širiti dezinformacije i da se njima može utjecati na izbore; stoga traži uvođenje obveze prema kojoj uz sav uvjerljiv krivotvoreni sadržaj ili bilo koji drugi realno izrađen sintetički videozapis autor mora navesti da taj materijal „nije izvornik”, uz strogo ograničenje njihove upotrebe u izborne svrhe i strogu provedbu; poziva na odgovarajuće istraživanje u tom pogledu kako bi se zajamčilo da tehnologije za suzbijanje tih pojava prate razvoj zlonamjerne upotrebe umjetne inteligencije;
20. naglašava da bi upotreba umjetne inteligencije u pravosuđu mogla poboljšati analizu i prikupljanje podataka te zaštitu žrtava te da bi se ta mogućnost mogla razmotriti u okviru istraživanja i razvoja, zajedno s procjenama učinka, posebno u pogledu zaštitnih mjera za pravičan postupak i protiv pristranosti i diskriminacije, uz primjenu načela predostrožnosti; podsjeća, međutim, da se time ne mogu zamijeniti ljudska bića u pogledu izricanja kazni ili donošenja odluka;
21. naglašava važnost kibersigurnosti za umjetnu inteligenciju, i u ofenzivnom i u defenzivnom scenariju; u tom pogledu ističe važnost međunarodne suradnje te objavljivanja i razmjene informacija o slabim točkama informatičke sigurnosti i načinima za ispravljanje tih nedostataka; poziva na međunarodnu suradnju u pogledu djelotvorne upotrebe i uvođenja umjetne inteligencije te traži zaštitne mjere protiv zloupotrebe umjetne inteligencije i kibernapada; osim toga, prima na znanje dvojnju namjenu informatičkih sustava (tj. upotrebu u civilne i vojne svrhe) i umjetne inteligencije i poziva na njezinu djelotvornu regulaciju;
22. poziva države članice da razmotre je li potrebno osigurati zaštitne mjere za upotrebu umjetne inteligencije, kao što su pravila o profesionalnoj etici; poziva Komisiju da uspostavi jasan skup kriterija za određivanje različitih razina rizika u domenama za koje su tehnologije umjetne inteligencije osmišljene ili u kojima su uvedene, uzimajući u obzir postojeće zakonodavstvo EU-a;
23. ističe važnost provjere načina na koji visokorizične tehnologije umjetne inteligencije donose odluke; podsjeća da je potrebno poštovati načelo proporcionalnosti i pojasniti pitanja uzročnosti i odgovornosti;
24. podsjeća na važnost načela upravljanja, transparentnosti, nepristranosti, odgovornosti,

pravednosti i intelektualnog integriteta pri upotrebi umjetne inteligencije u području kaznenog pravosuđa;

25. apelira na države članice da procijene rizike povezane s tehnologijama temeljenima na umjetnoj inteligenciji prije nego što automatiziraju aktivnosti povezane s izvršavanjem državnih ovlasti, posebno u području pravosuđa; poziva ih da razmotre je li potrebno osigurati zaštitne mjere, kao što su nadzor koji provode kvalificirani stručnjaci i pravila o profesionalnoj etici.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	17.11.2020.						
Rezultat konačnog glasovanja	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">56</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">4</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	56	–:	4	0:	0
+:	56						
–:	4						
0:	0						
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Malik Azmani, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Alice Kuhnke, Moritz Körner, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Birgit Sippel, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoș Tudorache, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Sophia in 't Veld, Michal Šimečka						
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Malin Björk, Delara Burkhardt, Klára Dobrev, Rasa Juknevičienė, Kris Peeters, Karlo Ressler						

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

56	+
PPE	Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Rasa Juknevičienė, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Kris Peeters, Emil Radev, Karlo Ressler, Ralf Seekatz, Tomas Tobé, Javier Zarzalejos
S&D	Pietro Bartolo, Delara Burkhardt, Caterina Chinnici, Klára Dobrev, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
Renew	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Sophia in 't Veld, Michal Šimečka
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
Zeleni/ESS	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
NI	Laura Ferrara

4	-
PPE	Nadine Morano
GUE/NGL	Malin Björk, Clare Daly, Cornelia Ernst

0	0
---	---

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	10.12.2020.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 16 -: 4 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Daniel Buda, Pascal Durand, Heidi Hautala, Emmanuel Maurel, Sabrina Pignedoli, Bettina Vollath
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Juan Ignacio Zoido Álvarez

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

16	+
PPE	Daniel Buda, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Karen Melchior, Adrián Vázquez Lázara
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
ZELENI/ESS	Heidi Hautala
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Sabrina Pignedoli

4	-
RENEW	Pascal Durand, Stéphane Séjourné
ZELENI/ESS	Sergey Lagodinsky
GUE/NGL	Emmanuel Maurel

0	0

Značenje simbola:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani